T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SERAMİK VE CAM TASARIMI ANASANAT DALI
Yüksek Lisans Tezi

SERAMİK KENT MOBİLYALARI

Hazırlayan
Kadircan İsmail AVCI

Danışman
Doç. Memduha Candan GÜNGÖR

İzmir / 2024

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
SERAMİK VE CAM TASARIMI ANASANAT DALI

Yüksek Lisans Tezi

SERAMİK KENT MOBİLYALARI

Hazırlayan
Kadircan İsmail AVCI

Danışman
Doç. Memduha Candan GÜNGÖR

İzmir / 2024

YEMİN METNİ

"*Yüksek Lisans Tezi*" olarak sunduğum "*Seramik Kent Mobilyaları*" adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

17 / 07 / 2024
Kadircan İsmail AVCI
İmza

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü' nün……/……/ ..... tarih ve …… sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin …….. maddesine göre Seramik ve Cam Tasarımı Yüksek Lisans öğrencisi Kadircan İsmail Avcı'nın "Seramik Kent Mobilyaları" konulu tezi incelenmiş ve aday ……/ ……. / ……... tarihinde, saat.....'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ..... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anasanat dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin …….. olduğuna oy..... ile karar verilmiştir.

BAŞKAN

ÜYE ÜYE

ÖZET

Kent, kendine ait özellikleri olan, yaşamı kolaylaştıracak hizmetlerin iş bölümü içinde, organize bir şekilde yürütülmesini sağlayan, bireyselleşmeden toplumsallaşmaya giden sürecin ürünü gelişmiş bir yerleşim birimidir. Kamusal demek ise; halkın gördüğü, genel gözleme açık ve ortada olan, herkesin sahip olduğu, herkesin eleştirisine ve denetimine açık olan demektir.

Antik çağın agoraları, kamusal alanın ilk örneklerindendir. Kamusal alanın tanımı içine tarihsel kentleşme sürecinde birçok kavram girmiş olsa da sonuç olarak; insanoğlunun bireysel yaşam alanından çıkıp toplumsal yaşam alanına karıştığı her yer kamusal alan olarak tanımlanabilir. Kimlerin girip kimlerin giremeyeceğinin kontrol edilebildiği alanlar kamusal alan değildir.

Kent mobilyası, kentsel yaşamda karşılaşabileceğimiz, insanın ufkunu genişleten, yaşamını kolaylaştıran, keyif veren her türlü nesne ve ekipman parçalarını ifade etmektedir. Seramik, birçok özelliği nedeniyle kent mobilyası yapımında kullanılabilecek malzemeler arasında yerini almıştır. Kamusal alanlara yerleştirilen seramik kent mobilyaları kullanıcıların hem estetik duygusuna hitap ederek hem de işlevleri ile kullanım alanı bulmuşlardır.

Seramik, endüstriyel alanın desteği ile kent mobilyası metalurjisinde daha fazla yer alabilir, ayrıca; Tepebaşı Belediyesi'nin Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu örneğinde olduğu gibi, yerel yönetimler de seramiğin kentin güzelleşmesinde, topluma daha yaşanabilir kamusal alanların sunulmasında seramikten daha fazla faydalanılmasını sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Kamusal alan, Kent mobilyası, Seramik, Sanat.

ABSTRACT

A city is a developed settlement unit which has its own characteristics, which enables services to facilitate life to be carried out in an organised manner within the division of labour, and which is the product of the process from individualisation to socialisation. Public, on the other hand, means that which is seen by the public, open to general observation, owned by everyone, open to criticism and control.

The agoras of antiquity are among the first examples of public space. Although many concepts have entered into the definition of public space in the historical urbanisation process, as a result, any place where human beings leave their individual living space and enter the social living space can be defined as public space. Areas where it is possible to control who can and cannot enter are not public spaces.

Urban furniture refers to all kinds of objects and pieces of equipment that we can encounter in urban life, expanding the horizons of people, facilitating their lives and giving pleasure. Ceramic has taken its place among the materials that can be used in the construction of urban furniture due to its many properties. Ceramic urban furniture placed in public spaces have found an area of use both by appealing to the aesthetic sense of the users and with their functions.

Ceramics can take more place in urban furniture metallurgy with the support of the industrial field, in addition; as in the example of the International Eskişehir Terracotta Symposium of Tepebaşı Municipality, local governments can use ceramics in the beautification of the city and in the presentation of more livable public spaces to the society.

Keywords: Public space, Urban furniture, Ceramic, Art.

ÖNSÖZ

Lisans eğitimin sırasında edindiğim iç mimari birikimimi seramik eğitimim ile genişletirken seramiğin günlük hayatımızda sanat dalının çok ötelerine geçtiğini, sadece evlerimizde ya da iş yerlerimizde değil, hayatın her alanında özellikle de kamusal alanda sık sık karşımıza çıkabildiğini fark ettim. Seramiğin, özellikle de sanatsal yönünün hayatımızı güzelleştirebileceğini, insanlara hoş duygu yaşatabileceği düşüncesi ile "Seramik Kent Mobilyaları" konusunu tez konusu olarak işlemeyi hedefledim.

Tez süresince beni yönlendiren ve desteğini esirgemeyen danışmanım Doç. Memduha Candan Güngör ve tezimin başlangıç aşamasında bilgileriyle beni aydınlatan Doç. Ali Temel Köseler başta olmak üzere, yetişmemde emeği olan tüm Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü hocalarıma,

Beni asistanı olarak kabul ederek seramik eğitimime büyük katkı sağlayan, tez süresince desteklerini ve fikirlerini esirgemeyen kıymetli hocam Mehmet Tüzüm Kızılcan'a ve değerli ustam Ümit Köyman'a,

Her konuda bana yardımcı olan arkadaşlarım Emre Aydos ve Fatih Şimşek'e,

Eğitim ve tez yazım sürecimde yanımda olan sevgili aileme ve emeği geçen herkese teşekkürü bir borç bilirim.

Kadircan İsmail AVCI

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ…… ii
TUTANAK…… iii
ÖZET……... iv
ABSTRACT…… v
ÖNSÖZ…… vi
İÇİNDEKİLER……... vii
ŞEKİLLER LİSTESİ…… x
KISALTMALAR…… xiv
GİRİŞ……... 1

1. BÖLÜM
KAMUSAL ALAN ve KENT MOBİLYALARI

1.1. Kamusal Alanın Tanımı…… 4
1.2. Kamusal Kent Alanları…… 6
1.3. Kent İmgelerinin Kent Tasarımına ve Kamusal Alana Etkisi……... 12
1.4. Kent Mobilyası Tanımı ve Sınıflandırılması…… 16
1.5. Kent Mobilyalarının Taşıması Gereken Özellikler…… 29
1.6. Kent ve Kamusal Alan Gelişim Sürecinde Kent Mobilyaları…… 33
1.7. Kent Mobilyalarının Tasarım İlkeleri ve Tasarım Özellikleri ……... 36

2. BÖLÜM
SERAMİK KENT MOBİLYALARI

2.1. Kent Mobilyaları ve Seramik ……... 40
2.2. Seramik Oturma Birimleri……... 41
2.3. Seramik Aydınlatmalar…… 45
2.4. Seramik Anıtlar ve Heykeller …… 46
2.5. Seramik Zemin ve Yüzey Kaplamaları……... 48

2.6. Seramik Su Ögeleri (Çeşmeler-Havuzlar–Su oyunları-Şadırvanlar –Su Kemerleri-Hamamlar) …… 52
2.7. Seramik Kaplamalı Binalar ve Duvarlar…… 57
2.8. Seramik İşaret ve Bilgi Levhaları…… 58
2.9. Seramik Sınırlandırıcılar…… 59
2.10. Seramik Üst Örtü Ögeleri [Çatılar, Gölgelikler (Pergolalar)] …… 60
2.11. Diğer Ögeler (Kümbetler, Kiosklar, Çöp Kutuları, Sergi Pavyonları, Çiçeklikler, Büfeler, Bisiklet Park Yerleri, Meydan Saatleri, Seramik Oyun Alanı Elemanları, Bayrak Direkleri, Kuş Evleri vb.) …… 61

3. BÖLÜM
SERAMİK KENT MOBİLYASI ÖRNEKLERİ

3.1. Antoni Gaudi ve Seramik Eserlerinden Örnekler…… 65
3.2. Nek Chand Chandigarh Kaya Bahçesi…… 67
3.3. Gwen Heeney ve Seramik Eserlerinden Örnekler…… 68
3.4. Nina Hole ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 70
3.5. Jun Kaneko ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 71
3.6. Maria Gasparian ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 72
3.7. Serhii Makhno ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 73
3.8. Marlo Bartels ve Seramik Eserlerinden Örnekler ……..... 74
3.9. Hun Chung Lee ve Seramik Eserlerinden Örnekler ……... 76
3.10. Alexis Gregg ile Tanner Coleman ve Seramik Eserlerinden Örnekler … 77
3.11. Sadi Rıfat Diren ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 79
3.12. Füreya Koral ve Seramik Eserlerinden Örnekler ……... 80
3.13. Atilla Galatalı ve Seramik Eserlerinden Örnekler ……... 81
3.14. Hamiye Çolakoğlu ve Seramik Eserlerinden Örnekler ……... 82
3.15. Mehmet Tüzüm Kızılcan ve Seramik Eserlerinden Örnekler …… 83
3.16. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu…….....… 84

SONUÇ…… 86

KAYNAKÇA……... 87

ÖZGEÇMİŞ

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1- Neolitik döneme ait bir erkek figürü (Urfa Adamı, Urfa- Türkiye)…… **5**

Şekil 2- Antik Çağdan Klasik Bir Yunan Agora Örneği…… **6**

Şekil 3- Araç Trafiği Olan Bir Meydan (Kızılay Meydanı, Ankara- Türkiye)……. **8**

Şekil 4- Bir Cami Avlusu (Sultanahmet Meydanı, İstanbul- Türkiye)……. **9**

Şekil 5- Kutlama Yapılan Bir Meydan (Beyazıt Meydanı, İstanbul- Türkiye)……. **9**

Şekil 6- Bir Alışveriş Mekânı (Kapalı Çarşı, İstanbul- Türkiye)…….. **11**

Şekil 7- Kentsel Bir Park (Central Park, New York- Amerika)…… **12**

Şekil 8- Kent İmgesi Haline Gelmiş Bir Kavşak (Place Charles d Gaulle, Paris- Fransa)…… **13**

Şekil 9- Şehrin Sınırları (Palmanova- İtalya)…… **13**

Şekil 10- Sur içi, Kale dibi, Walls of Dubrovnik (Dubrovnik- Hırvatistan)……. **14**

Şekil 11- İskele ve Tren Garı (Haydarpaşa Tren Garı ve İskelesi, Haydarpaşa- İstanbul)…… **15**

Şekil 12- İzmir Saat Kulesi, Konak Camii ve Meydanı (Konak Saat Kulesi, İzmir- Türkiye) …… **15**

Şekil 13- Kamusal Alanda Bir Heykel (Auguste Rodin Düşünen Adam Heykeli, Paris- Fransa)…… **16**

Şekil 14- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Duvar Panosu (Detroit, Michigan- Amerika)…… **17**

Şekil 15- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Çeşme (Alman Çeşmesi, İstanbul- Türkiye) **17**

Şekil 16- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Telefon Kulübesi (Kırmızı Telefon Kulübesi, Londra- İngiltere) …… **18**

Şekil 17- Tarihi Kültürel Bir Alanda Oturma Elemanları (Hierapolis Antik Tiyatrosu, Denizli- Türkiye) …… **18**

Şekil 18- Hareketli Kent Mobilyaları (Jo Nagasaka, Tokyo- Japonya)…… **19**

Şekil 19- Hareketli Kent Mobilyaları (Jo Nagasaka, Tokyo- Japonya)…… **19**

Şekil 20- Hareketli Kent Mobilyaları (Bat Yam- İsrail)…… **20**

Şekil 21- Kamusal Alanda Çalışmak Üzere Tasarlanmış Tek Kişilik Bir Bank. (Barcelona- İspanya) …… **20**

Şekil 22- Kamusal Alanda Çalışmak Üzere Tasarlanmış Tek Kişilik Bir Bank. (Barcelona- İspanya) …… **21**

Şekil 23- Kamusal Alanda Bisiklet Basmağı (Kopenhag- Danimarka)…… **21**

Şekil 24- Kamusal Alanda Bisiklet Bisiklet Pompası (Kopenhag- Danimarka)…… **22**

Şekil 25- Kamusal Alanda Bisikletli Asansörü (Trondheim- Norveç)……. **22**
Şekil 26- Kamusal Alanda Çöp Tenekesi (Macaristan)…… **23**
Şekil 27- Kamusal Alanda Bisiklet Yolu ve Trafik Lambası (Bourke Caddesi, Sydney- Avusturalya) ……. **23**
Şekil 28- Kamusal Alanda Yön Levhalar (Frankston, Melbourne- Avustralya)…… **24**
Şekil 29- Kamusal Alanda Yön Levhaları…… **25**
Şekil 30- Kamusal Alanda Yön Sınırlayıcılar…… **25**
Şekil 31- Kamusal Alanlar için Eğlenceli Oturma Elemanları…… **26**
Şekil 32- Kamusal Alanlar için Eğlenceli Oturma Elemanları…… **26**
Şekil 33- Sokak Lambaları (Las Vegas- Amerika) …….. **27**
Şekil 34- Üst Örtü Elemanları (Madris- İspanya) …… **27**
Şekil 35- Toplu Taşıma Durağı……. **28**
Şekil 36- Kamusal Alanda Saat Kulesi (Big Ben, Londra- İngiltere) …… **28**
Şekil 37- Rögar Kapakları (Tokyo- Japonya) …… **29**
Şekil 38- Rögar Kapakları (Tokyo- Japonya) …… **29**
Şekil 39- Rahatlatıcı Kent Mobilyası Örneği (New York- Amerika) …… **30**
Şekil 40- Aydınlatma İşlevini de Gören Oyuncak (Montreal- Kanada) …… **30**
Şekil 41- Rahat ve Huzur Veren Kent Mobilyası (Hamburg- Almanya) …… **31**
Şekil 42- Sosyalleşmeyi Arttıran Kent Mobilyaları (Museum Quartier, Viyana- Avusturya) …… **32**
Şekil 43- Yaşlılar ve Hareket Sorunu Olanlara Yönelik Güvenli ve Estetik Kent Mobilyaları (La Marque- Amerika) …… **32**
Şekil 44- Modern Şehirlerin Kent Mobilyaları…… **33**
Şekil 45- Modern Şehirlerin Kent Mobilyaları…… **34**
Şekil 46- Pompeii'den İyi Korunmuş Halka Açık Tuvaletler (Napoli- İtalya) …… **35**
Şekil 47- Roma Hamam Kültürü…… **35**
Şekil 48- Döner Sandalye (İtalya) …….. **37**
Şekil 49- Farklı Renkte Kent Mobilyası Örnekleri…… **37**
Şekil 50- Farklı Doku Örnekleri…… **38**
Şekil 51- Mimaride Seramik Kullanımı (Hoca Ahmed Yesevi Türbesi- Türkistan)…. **41**
Şekil 52- Seramik Oturma Birimi Örnekleri…… **42**
Şekil 53- Seramik Oturma Birimi Örnekleri…… **42**
Şekil 54- Seramik Oturma Birimi Örnekleri…… **43**

Şekil 55- Seramik Oturma Birimi Örnekleri…… **43**
Şekil 56- Antoni Gaudi Üretimi Güell Parkı'ndaki Banklar (Barselona- İspanya)… **44**
Şekil 57- Schlickeysen, Enorme Studio tarafından mobilyalar endüstrileşmiş seramik parçaların kullanımını teşvik etmeyi amaçlayan Bovedilla serisi (Madrid-İspanya) …… **45**
Şekil 58- Schlickeysen, Enorme Studio tarafından mobilyalar endüstrileşmiş seramik parçaların kullanımını teşvik etmeyi amaçlayan Bovedilla serisi (Madrid-İspanya) …… **45**
Şekil 59- Terra Cotta Askerleri- (Çin) …….. **47**
Şekil 60- Seramik Mozaik Zemin Kaplama Örnekleri…… **48**
Şekil 61- Seramik Zemin Kaplama Örnekleri……. **49**
Şekil 62- Seramik Zemin ve Yüzey Kaplama Örnekleri (Benidorm- İspanya) …… **50**
Şekil 63- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, Seramik Müzesi ve Mozaik Parkı (Dalian- Çin) …… **51**
Şekil 64- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, Seramik Müzesi ve Mozaik Parkı (Dalian- Çin) ……. **51**
Şekil 65- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, (Seramik Park, Eskişehir-Türkiye)…… **52**
Şekil 66- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, (Seramik Park, Eskişehir-Türkiye) …… **52**
Şekil 67- Seramik Çeşme Örneği (Petworth House'daki Triton Çeşmesi, Batı Sussex- İngiltere) …… **53**
Şekil 68- Sanatsal Seramik Çeşme Örneği (Derman, Hacettepe, Ankara- Türkiye) **54**
Şekil 69- Ulu Camii Seramik Şadırvan Örneği (Mersin- Türkiye) ……. **55**
Şekil 70- Seramik Çinili Havuz Örneği (Kütahya- Türkiye) …… **55**
Şekil 71- Roma Hamamı (Ankara- Türkiye) …….. **56**
Şekil 72- Roma Hamamı Çizimi…… **56**
Şekil 73- Su Kemeri Örnekleri (Bozdoğan Kemerleri, İstanbul- Türkiye)…… **57**
Şekil 74- Seramik Bina Kaplama Örnekleri (Villa Nurbs House, Empuriabrava-İspanya) …… **57**
Şekil 75- Mehmet Tüzüm Kızılcan Atölyesi Seramik Kapı Numarası Örneği……. **58**
Şekil 76- Seramik İşaret ve Bilgi Levhası Örnek Çizimleri…… **58**
Şekil 77- Seramik Sınırlandırıcı Örnekleri…… **59**
Şekil 78- Seramik Sınırlandırıcı Örnekleri…… **60**
Şekil 79- Seramik Çatı Örneği…… **60**

Şekil 80- Seramik Kümbet Örnekleri……. **61**
Şekil 81- Seramik Kümbet Örnekleri……. **62**
Şekil 82- Seramik Kule Örneği (Michigan'daki Eaton County Adliye Sarayı'nın Saat Kulesi- Amerika) …… **62**
Şekil 83- Seramik Kuşevi Örneği……. **63**
Şekil 84- Casa Vicens (Barselona- İspanya) …… **65**
Şekil 85- Casa Batllo (Barselona- İspanya) ……. **66**
Şekil 86- Casa Milà (Barselona- İspanya) …… **66**
Şekil 87- Park Guell (Barselona- İspanya) ……. **67**
Şekil 88- Park Guell Oturma Birimleri (Barselona- İspanya) …… **67**
Şekil 89- Çhandigarh Kaya Bahçesinden Örnekler (Çhandigarh- Hindistan) **68**
Şekil 90- Gwen Heeney'in Eserlerinden Örnekler…… **69**
Şekil 91- Gwen Heeney'in Eserlerinden Örnekler…… **69**
Şekil 92- Nina Hole'un Fırın Heykel Örneği…… **70**
Şekil 93- Fırın Heykel 554 Projesi……. **71**
Şekil 94- Jun Kaneko'nun Eserlerinden Örnekler…… **72**
Şekil 95- Maria Gasparian'ın Eserlerinden Örnekler…… **73**
Şekil 96- Serhii Makhno'nun Eserlerinden Örnek…… **74**
Şekil 97- Marlo Bartels'in Eserlerinden Örnek…… **75**
Şekil 98- Marlo Bartels'in Eserlerinden Örnekler…… **76**
Şekil 99- Hun Chun Lee'nin Eserlerinden Örnekler…… **77**
Şekil 100- Hun Chun Lee'nin Eserlerinden Örnekler…… **77**
Şekil 101- Alexis Gregg ve Tanner Coleman'ın Eserlerinden Örnekler…… **78**
Şekil 102- Alexis Gregg ve Tanner Coleman'ın Eserlerinden Örnekler…… **78**
Şekil 103- Sadi Rıfat Diren'in Eserlerinden Örnek…… **79**
Şekil 104- Sadi Rıfat Diren'in Eserlerinden Örnek…… **80**
Şekil 105- Füreya Koral'ın Eserlerinden Örnekler…… **81**
Şekil 106- Atilla Galatalı'nın Eserlerinden Örnekler…… **82**
Şekil 107- Hamiye Çolakoğlu'nun Eserlerinden Örnek…… **83**
Şekil 108- Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinden Örnekler…… **84**
Şekil 109- Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinden Örnekler…… **84**
Şekil 110- Sonsuz Cumhuriyet Anıtı……. **85**

KISALTMALAR

vb: ve benzeri

vd: ve diğerleri

vs: ve saire

M.Ö.: Milattan Önce

Doç.: Doçent

Prof.: Profesör

Dr.Öğr.Üyesi: Doktor Öğretim Üyesi

Yrd.Doç.: Yardımcı Doçent

Dr.: Doktor

GİRİŞ

Bu yüksek lisans tezi ile kamusal alan ve kent mobilyaları özelinde seramik kent mobilyalarının araştırılması, bu alandaki güzel örneklerin derlenmesi daha sonra bu alana ilgi duyan araştırmacılar-sanatçılar için ön bilgi kaynağı oluşturulması hedeflenmiştir.

Tezin birinci bölümünde; kamusal alan incelenmiştir. Bu bölümde; kamusal alan tanımlanmış, kamusal kent alanları anlatılmış ve kent imgelerinin kent tasarımına ve kamusal alana etkisi irdelenmiştir. Bu irdeleme özelinde; kent mobilyaları tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır, kent mobilyalarının taşıması gereken özellikler araştırılmış ve kent mobilyalarının kamusal dış mekanları nasıl güzelleştirdiğinden bahsedilmiştir. Bu bölüm içinde kent ve kamusal alan gelişim sürecinde kent mobilyalarının gelişimi, kent mobilyalarının tasarım ilkeleri ve tasarım özellikleri anlatılmıştır.

Tezin ikinci bölümünde; kent mobilyalarında seramik irdelenmiştir. Bu başlık altında kısaca seramik özellikleri hatırlatıldıktan sonra, seramikten yapılmış kent mobilyaları ayrı ayrı alt başlıklar altında irdelenmiş, seramik kent mobilyası örneklerinin fotoğrafları sunulmuştur.

Tezin üçüncü bölümünde; seramik kent mobilyalarına örnekler veren sanatçıların eserlerinin görselleri paylaşılmıştır. Elbette seramik kent mobilyası tasarlayan ve üreten tüm sanatçıları ve bu sanatçıların tüm eserlerini paylaşma imkânı, bir tez içinde mümkün olmayacaktır. Kısaca hayatı anlatılan ve bu alandaki eserlerinin görselleri paylaşılan sanatçılar arasında; Antoni Gaudi, Gwen Heeney, Nina Hole, Jun KanekO, Maria Gasparian, Serhii Makhno, Marlo Bartels, Hun Chung Lee, Alexis Gregg ile Tanner Coleman, Sadi Rıfat Diren, Füreya Koral, Atilla Galatalı, Hamiye Çolakoğlu ve Mehmet Tüzüm Kızılcan'a yer verilmiştir. Nek Chand- Şandigar Kaya Bahçesi de tezin bu bölümünde yer almıştır.

Ayrıca; tezin üçüncü bölümünde ülkemizde 2001 yılından beri geleneksel olarak düzenlenen, katılan sanatçı ve bilim insanları tarafından bildiriler sunulup uygulamalar yapılan

ve bu uygulamalar ile seramik ve heykel şehri olan Eskişehir'e estetik görünüm kazandıran Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumlarına değinilmiştir.

Tezin sonuç bölümünde ise kent mobilyalarının metalurjisinde seramiğin yeterince yer alıp almadığı sorgulanmış ve gerekçeleri hakkındaki düşünceler paylaşılmış, topluma daha yaşanabilir kamusal alanların sunulmasında seramikten nasıl daha fazla faydalanılabileceği sorusuna cevap aranmıştır.

1. BÖLÜM

KAMUSAL ALAN ve KENT MOBİLYALARI

1. BÖLÜM

KAMUSAL ALAN ve KENT MOBİLYALARI

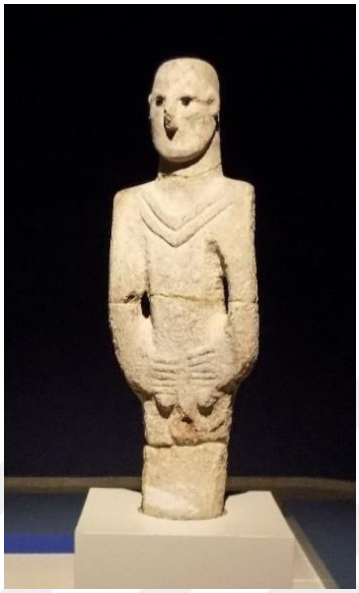
1.1. Kamusal Alanın Tanımı

Kent, iyi organize olamamış kırsal toplulukların aksine, kendine ait nitelikleri olan, özellikle de yaşamı kolaylaştıracak birtakım hizmetlerin iş bölümü yapılarak, organize şekilde yürütülmesini sağlayan gelişmiş bir yerleşim birimidir (Yurt, 2020: 19-44).

Kamusal alan- özel alan ayrımı ilk olarak Aristoteles tarafından yapılmıştır. Aristoteles insanların idion (kendinin) ve konion (kamusal) olarak adlandırdığı iki düzene ait olduğunu belirtmiş, kenti ortak ideal ve amaçlara ulaşmak için insanlar tarafından iyi bir yaşamın gerçekleştirilmesi anlamına gelen bir koinon olarak tanımlamıştır. İnsanın, ancak ortak kurumların varlığında kendini geliştirebileceğini belirten Aristoteles, kentlerin meydanı, agorası, spor ve eğlence alanları, sanatsal etkinlikleri, mahkemeler ve halk meclisleri gibi kamusal alanlarda insanların konuşma, tartışma ve düşünce alışverişi sağlayacak etkileşimi sağlayacak birbirleriyle olan iletişimi sağlaması gerektiğini düşünmektedir (Bookchin, 2014: 135-52).

Henüz kentlerin kurulmadığı önceki dönemlerde, Neolitik (MÖ.10.000'li yıllar) dönemde yaşanan yerleşik hayata ilk kez geçiş sürecine küçük gruplar halinde yaşayan insanların diğerlerinin görebileceği yerlere heykeller yerleştirilmesi anlayışı, insanoğlunun kurdukları medeniyetten dolayısıyla, kendilerinden ve kentlerinden gurur duymalarını sağlamak ve toplumsal birlik oluşturmak için kullanılmıştır. Heykellerin dikildiği bu alanlar, kamusal alanın ilk örnekleri arasında yer almaktadır (Çakar, 2014: 37-54). Kamusal demek halkın gördüğü, genel gözleme açık ve ortada olan, herkesin sahip olduğu, herkesin eleştirisine ve denetimine açık olan demektir. Basit ve genel anlamıyla kamusal alan; toplumun tüm bireylerine ve ortaklığına açık olan, ortak etkinliklerin yapıldığı, deneyimlerin yaşandığı ve bu alanlar ile ilgili sorunların ifade edilebileceği tartışma zemini olarak tanımlanabilir. Bu geniş tanım; sokakları, caddeleri, meydanları, kültürel ve sanatsal etkinliklerin yapıldığı yapıları ve

ulusal meclis binaları gibi somut alan betimlemesine ve ekonomik, kültürel ve siyasi özgül kurumlar arasındaki temel türdeşliği öne çıkaran, toplum yapısını yansıtan bir yoruma imkân tanımaktadır (Özbek, 2004: 19-89).

Şekil 1- Neolitik döneme ait bir erkek figürü (Urfa Adamı, Urfa- Türkiye)
(https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b7/Urfa_man.jpg)

Avcılık ve toplayıcılığın yanında sulak arazilerde elde edilen tarımsal ürünlerin fazlasının takas yoluyla el değiştirdiği alanlar ilkel kamusal alanlar arasında sayılabilir. Antik çağın agoraları, kamusal alanın önemli örneklerindendir (Candur, 2019: 24-39). Temelde bir pazaryeri olarak kullanılmasına rağmen aslında Agoralar, halkın beğenisine uygun, siyasal toplantı yeri olarak kullanılan, seçim veya yargılama gibi halk için önemli olayların da gerçekleştiği, kamu yapıları ile üstü örtülü ve önü sütunlu açık galeriler ile çevrili, ortak meydanlardır (Çakar, 2014: 37-54).

Kamusal alanın tanımı içine tarihsel kentleşme sürecinde birçok kavram girmiş olsa da sonuç olarak; insanoğlunun bireysel yaşam alanından çıkıp toplumsal yaşam alanına karıştığı her yer kamusal alan olarak tanımlanabilir.

Şekil 2- Antik Çağdan Klasik Bir Yunan Agora Örneği
(https://www.britannica.com/topic/agora)

1.2 Kamusal Kent Alanları

Kentler insan ürünü olması nedeniyle kamusal alanlar da dinamik bir süreç yaşamaktadır. Kentler kendisini oluşturan toplumun her bireyinden birçok anlamda etkilenerek şekillenmiş ve birikimleri ile kentler içerisinde barındırdığı toplumu da şekillendirmiştir. Bu sürekli devinim, kentlerin "yaşayan organizmalar" olarak tanımlanmasının en önemli nedenlerinden biridir. Kentlerin sürekli değişmesine, dönüşmesine, gelişmesine yani "yaşayan organizmalar" olarak tanımlanmasına neden olan en önemli unsurun, kamusal kent alanları olduğu söylenebilir. Kamusal kent alanları, özellikle açık kamusal alanları, kentlerin daha yaşanabilir ve daha dinamik olmasını sağlamaktadır (Erdönmez ve Çelik, 2016: 145-163).

Kentlerin nüfusunun artması ile, temelde bir pazar yeri olmasına karşın çok farklı işlevler gören antik çağların agoraları, kentleşme sürecinde toplumun ihtiyaçları doğrultusunda farklı kamusal alanlara evrilmiş, bazen sadece pazar olarak da kullanılmışlardır. Kamusal kent alanları, kentte yaşayan tüm bireylerin kullanımına açık, farklı yaşam biçimlerine, farklı inanışlara, farklı kültürlere açık alanlardır. Tanımı kolay gibi görünse de kamusal kent alanlarının sınırlarının belirlenmesi, bazen zorlukları beraberinde getirmektedir (Çakar, 2014: 37-54). Aslında; kentsel alanlar herkese açık ise, kamusal alan olarak tanımlanabilmektedir. Kimlerin girip kimlerin giremeyeceğinin kontrol edilebildiği alanlar kamusal değildir.

Kamusal alanlar iki grupta incelenebilir. Kamusal dış alanlar arasında; sokaklar, caddeler, mahalleler, meydanlar, parklar, gezi ve kültürel etkinlik yerleri, pazaryerleri ve plazalar sayılabilir. Kamusal dış alanlar tarihsel süreçte sıklıkla kendiliğinden oluşmakta veya yönetim birimleri tarafından oluşturulmaktadır. Bu mekânlar herkesin sınırlı süreli kullanımına açık olup alanlar asgari toplumsal kurallara uyulan yerlerdir (Kaplan ve Öztürk, 2004: 66-74). Kamusal iç mekânlar ise ağırlık olarak sanayi devrimi döneminde kurulmuş ve yaygınlaşmıştır. Kamu hizmetinin sunulduğu, kamunun ortak kullandığı binalar ve/veya bina bölümleridir. Kamu binaları, okullar, konser salonları, müzeler vb. (Cordan, Ergin ve Küçüktaşdemir, 2021: 39-50).

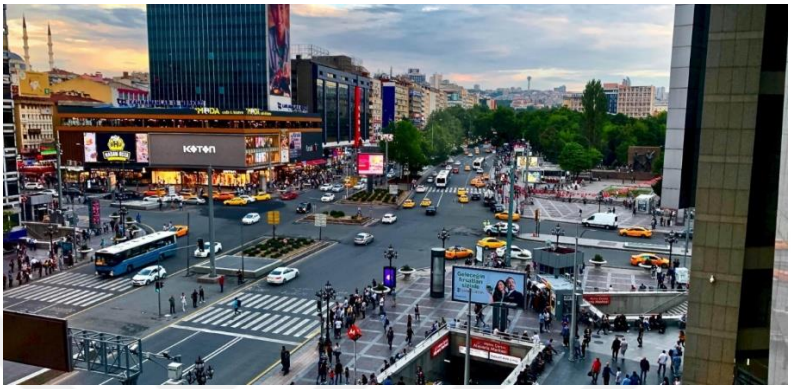
Boduroğlu, yerleşim alanları dışında kalan tüm alanları kapsayan kentin açık alanlarını, "*çatısız mimari*" olarak tanımlamaktadır. Kamusal açık alanların bir kısmı işlevsel roller üstlenirken, diğer bir kısmı da tamamlayıcı özellikte olabilmektedir. Yani kamusal alanlar işlevlerine göre farklı roller üstlenmektedir (Boduroğlu, 2001: 1).

İç veya dış olarak gruplandırılsa da kamusal alanlar; ortak özellikler, kullanım şekilleri ve işlevsellik açısından birbirleri ile aynı olmasına rağmen kullanım açısından aralarında farklılık görülebilmektedir (Çakar, 2014: 37-54). Kamusal alanların bir kısmı ile toplumsal ihtiyaçların karşılanması amaçlanırken, bazı kamusal alanlarda sembolik ifadeler ön plana çıkabilmektedir. İç kamusal alanlar daha çok yönetimsel organizasyonlar tarafından yönlendirilse de dış kamusal alanın niteliği de zaman içinde kullanıcılarının benimseyeceği ve belirleyeceği bir özellik olarak gelişmektedir (Özbek, 2004: 19-89).

Kamusal dış alanlar; bölgeler (meydanlar, kentteki açık prestij alanları), geçiş yerleri (yollar, sokaklar, caddeler, ulaşım alanları, kaldırımlar), alışveriş bölgeleri (çarşı, alışveriş sokağı, pazar yeri) ve düzenlenmiş yaya alanları (parklar, dinlenme, eğlenme ve spor alanları ile kültürel etkinlik alanları) alt başlıkları altında incelenebilir (Fırat, 2002: 41-72).

Meydanlar ve açık prestij alanları; toplumun organik bir parçası olup geçmişten günümüze kentlinin ve/veya ziyaretçilerinin buluştuğu, bir araya geldiği kesişme noktalarıdır. Meydanların bütün kültürlerde uzun bir geçmişi bulunmaktadır. Geleneksel, Osmanlı-Türk kent

dokusu içinde meydanlar, medrese ve külliyelerin çevresindeki açık alanlar, cami avluları ve mezarlık alanları idi. Kent dokusunu oluşturan ticaret merkezi ve konutlardan oluşan mahalleler, farklı ölçekteki kent içi boşluklar yani meydanlarla birbirine bağlanmaktaydı (Erdönmez ve Çelik, 2016: 145-163). Geçmişte çok farklı işlevleri olan meydanlar günümüz kentlerinde daha çok araç trafiği ile işgal edilmiş durumdadır.

Şekil 3- Araç Trafiği Olan Bir Meydan (Kızılay Meydanı, Ankara- Türkiye) (https://www.nerdenerede.com/images/content/kizilay-meydani_u7se.jpeg)

Meydanların etrafında ve/veya yakın çevresinde bulunan idari ve dini yapılar meydanların gerektiğinde farklı amaçlar ile kullanılmasına da fırsat yaratabilir. Bazen de bu yapıların etrafında bulunan alanlar kentli için meydan işlevi görmüştür. Büyük camilerin çevrelerindeki müştemilat, avlusu, medresesi ve ağaçlandırılmış mezarlığı ile mahalle oluşumuna imkân sağlamıştır. Caminin avlusu buluşma, toplanma, görüşme yeri olarak önemli işlev gören önemli açık mekanlar olarak değerlendirilebilir. Çoğu Türk-Osmanlı kentinde cami avlusu kent meydanını işlevini görmekteydi (Erdönmez ve Çelik, 2016: 145-163).

Günümüz meydanlarının; resmi dairelerin çevresi, buluşma ve toplu gösteri alanı, tiyatro, sinema, restoran, kafe benzeri sosyal alanlar, alışveriş yapılan mekân, iş yerlerinin bulunduğu çevreler, trafik kavşakları gibi kentte birçok işlevi bulunmaktadır. Günümüzde de meydanların kullanım amacının büyük çoğunluğunu; ulaşım, gezme, izleme, bekleme, oturma, dinlenme, yeme-içme ve okuma gibi aktiviteler oluşturmaktadır.

Şekil 4- Bir Cami Avlusu (Sultanahmet Meydanı, İstanbul- Türkiye)
(https://guideofistanbul.net/tr/sultanahmet-square/)

Meydanlarda atıştırmak piknik gibi algılanabilir. Gösteriler, eğlenceler, farklı görünen kişiler, ayaküstü iş sohbetleri meydanların kullanılmasını arttırmaktadır. Kent meydanlarında kutlama ve dini törenler, politik, eğitsel ve kültürel faaliyetler ile sanatsal etkinlikler, ticaret, iletişim ve insanın yaşam kalitesini arttıran serbest zamanında doğaya zarar vermeden, kendi istemi ve gönüllü olarak gerçekleştireceği aktiviteler de gerçekleştirilebilir (Erdönmez ve Çelik, 2016: 145-163).

Şekil 5- Kutlama Yapılan Bir Meydan (Beyazıt Meydanı, İstanbul- Türkiye)
(https://www.eskiistanbul.net/6508/beyazit-meydani-nda-cumhuriyet-kutlamalari-1933)

Caddeler, sokaklar, yollar, ulaşım alanları, kaldırımlar; özel yaşam alanları içinde geçişleri sağlarken, özel yaşam alanlarını kamusal alanlara bağlamakta, kamusal alanların arasında da geçiş alanları oluşturmaktadır.

Hareket, şehirleri yaşanabilir yerler haline getirmektedir. Günlük yaşamda bilinçli bir şekilde, geçtiğimiz ulaşım alanının özelliklerinin farkına vararak ya da çoğunlukla da farkına varmayarak bu ulaşım alanlarını kullanmaktayız. Cadde ve sokaklarda yürür, araba kullanır, yaşadığımız, çalıştığımız ve alışveriş yaptığımız yerlere bu ulaşım alanları ile ulaşırız. Bazen de bu alanları kültürel faaliyetlerin ve sanatsal gösterilerin icra edileceği bir alan veya bir tür boş zaman aktivitesi için kullanırız.

Alışveriş alanları (çarşı, alışveriş sokağı, pazar yeri); malların alım-satım yolu ile el değiştirdiği alanlar olmayıp, aynı zamanda insanların sosyalleştikleri, yeni insanlar tanıyabildikleri, bireysel ilişkiler kurabildikleri alanlar arasında yer almaktadır.

Pazar yerleri antik kentlerin agoralarından bu yana kentlerde varlıklarını sürdürmekte olup, dünyanın en eski alışveriş geleneğini temsil etmektedirler. Pazar yerlerinin birbirlerinden çok farklı kültürel coğrafi görünümler kazanmasında, kültürel değerler ve kentin ekonomik ve mekân kullanım özellikleri etkili olmaktadır (Çalışkan, 2007: 49-78). Pazar yerleri, bölgesel bir kimlik oluşturabilir, bölgeye özgü ürünler, sunum ve pazarlama şekilleri, pazar yerinin mimarisi, kişilerin giyim ve kuşamı, pazar alanının kokusu, bir ülke ya da toplumsal kültürün bir parçasını yansıtabilmektedir (Bookchin, 2014: 35-52).

Günümüzde kentlerin olmazsa olmazları arasına girmiş alışveriş merkezleri ve hatta alışveriş merkezi ile ticari ve özel yaşam alanlarının birlikteliğini sağlayan mekanları kamusal alan olup olmadığı tartışmaları gündeme gelmiştir. Alışveriş merkezi sosyal bir buluşma yeridir ama aynı zamanda merkeze giren nüfusun filtrelenmesi ile sahte bir sosyal atmosfer oluşturulduğu için gerçek sosyal ilişkileri engelleyen bir özelliği de bulunmaktadır.

Şekil 6- Bir Alış- Veriş Mekânı (Kapalı Çarşı, İstanbul- Türkiye)

(https://premarglobal.com/uploads/blog/buyuk/d14be8cb-5a2a-48f1-85ff-3f0d535b3e34.jpg)

Alışveriş merkezleri mekân içinde katılınabilecek faaliyetlere de sınırlamalar getirmektedir. Kamusal alanlar, toplumun her kesiminin gelip gündelik hayata katılabileceği yerler olduğundan erişimdeki bu sınırlamalar nedeniyle alışveriş merkezi gerçek anlamda kamusal alan olarak kabul edilemez (Bonham, 2017: 108).

Düzenlenmiş yaya alanları (parklar, dinlenme, eğlenme ve spor alanları ile kültürel etkinlik alanları), kent içinde yayaların kullanımına bırakılmış, herkesin ulaşabileceği alanlar önemli sosyal bağlayıcılardır. Bu alanlar kapsayıcı kamusal kültürün oluşmasına ve sürdürülmesine yardım etmektedir. Yoğun kentleşme doğayı daha zor ve daha kısıtlı ulaşılan bir ortam haline getirmiştir (Karayılmazlar ve Çelikyay, 2018: 83-90). Kamusal alanlar arasında sayılan parklar, kentin sosyal iletişim alanlarıdır. Parklar kentin içinde doğayı hissettiren, insanları günlük koşuşturmadan uzaklaştıran, dinlenme ve spor yapma imkânı sunan alanlardır (Tonnelat, 2010: 1-10).

Bazı kentler parkları ile isim yapmış olup, kent anıldığında gören herkesin aklına o kentin parkları öncelikler gelmektedir Hyde Park dendiğinde Londra akla gelirken, Central Park dendiğinde New York şehri akla gelmektedir. Parkların isimleri markalaşarak bazen bulundukları kentlerin isimlerinden bile daha çok bilinebilmektedirler. Bu alanlarda

düzenlenen geleneksel etkinlikleler de hem parkın ismini hem de kentin ismini anımsatabilmektedirler.

Şekil 7- Kentsel Bir Park (Central Park, New York- Amerika) (https://images.adsttc.com/media/images/5bc8/ad06/f197/cc6b/2200/03c6/slideshow/02_Alternative-Central-Park-2.jpg?1539878142)

1.3.Kent İmgelerinin Kent Tasarımına ve Kamusal Alana Etkisi

Kamusal kent alanlarda, üzerimizde yarattıkları etkinin farkına varmadığımız yüzlerce imge bulunmaktadır. Bu imgesel etkileşim, insanları ve paylaştıkları kamusal ortamları şekillendirmektedir. Kentsel mekânda, hiçbir öge tek başına algılanmaz, çevresiyle, diğer imgelerle, geçmişin izleriyle birlikte algılanır. Çevremizde algıladığımız ya da tasavvur ettiğimiz bütün bu imgelerle etkileşim, zihnimizdeki kent imgesini yaratmaktadır (Çelikyay, 2017: 19-40).

Kamusal alanı etkileyen kent imgeleri arasında yer alan bağlayıcı unsurlar caddeler, sokaklar, kanallar ya da diğer bağlantı yollarıdır. Bu bağlantı yollarının keşişimi ile kavşaklar oluşur. Kavşaklar da bir kent imgesi olarak kamusal alanın tasarımına etki göstermektedir. Görüntü kirliliğinden arındırılmış, yer döşemesi ile, üzerine yerleştirilmiş kent mobilyalarıyla ve sokağı çevreleyen binalarla uyumlu bir geçiş alanlı kentsel ortamda, bireyin dikkati hem içinde kendisinin de hareket halinde bulunduğu geçiş alanına, hem bu alanı çevreleyen binalara yönelmektedir. Yaya kaldırımları ve/veya yaya yolları, yaya hareketine imkân sağlayıp ve

yayaların geçişini sağladıkları gibi, sosyal-ekonomik açıdan da kent yaşamına hareket katmaktadır. Bu yaya mekânları, güvenli, bakımlı ve ok iyi tasarlanmış ise yürümeyi daha çekici hale getirmektedir (Çelikyay, 2017: 19-40).

Şekil 8- Kent İmgesi Haline Gelmiş Bir Kavşak (Place Charles d Gaulle, Paris- Fransa) (https://www.icmimarlikdergisi.com/2016/03/12/en-iyi-planlanmis-sehirler-uzaydan-nasil-gorunuyor/)

Kamusal alanı sınırlayan imgeler, bina cepheleri, duvarlar, akarsular, kanallar, ağaçlar ya da diğer bitkisel ögeler olabilir. Bu ögeler yer-yön bulmada da kullanıcılarına yardımcı olmaktadır. Bazen bu yer-yön bulma işlevini kamusal alanın işlevi üstlenmektedir. Kamusal alanın işlevi yer-yön bulma aşamasında kullanılabilir (Lynch, 2010: 51-87).

Şekil 9- Şehrin Sınırları (Palmanova- İtalya) (https://seyler.ekstat.com/img/max/800/H/HYzyn6vboqz6iHvo-637864764029284722.jpg)

Kamusal alanı tanımlayan, işlev, form, doku ya da içerik olarak birbirine benzeyen, kendi içinde bütünlük oluşturan bölgeler de kent imgeleri arasında sayılabilir ve bu imgeler de bireyin yer-yön bulma çabasına katkı sağlayabilir. Yaya bölgesi, alışveriş bölgesi, kenar mahalle ve pazar yeri gibi… Kentin fiziki ve sosyokültürel özelliklerini tanımlayarak belirlenen bölgeler de kent imgesi sayılabilir. Sur içi, kale dibi gibi…

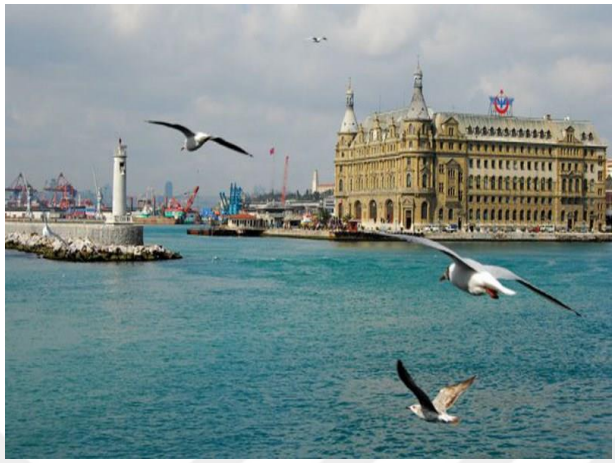

Şekil 10- Sur içi, Kale dibi, Walls of Dubrovnik (Dubrovnik- Hırvatistan) (https://www.idealista.pt/en/news/lifestyle-in-portugal/2023/09/01/5627-these-are-the-cities-with-the-most-incredible-walls-in-the-world)

Kent imgeleri arasında yer alan düğüm noktaları, ulaşımın kesiştiği kavşaklar, ulaşımın başladığı veya sonlandığı noktalar (otogar, iskele, tren istasyonu, şehir içi otobüs terminalleri gibi aktarma noktaları olabileceği gibi), insanların buluştuğu, toplandığı, bir araya geldiği ve bazen de farklı yönlere dağıldığı sosyalleşme mekânlardır. Bu düğüm noktaları (aynı zamanda karar noktalarıdır), bireyin dikkatini arttırmakta ve çevresindeki ögelerin ayrımı daha net yapılabilmekte (Lynch, 2010: 51-87).

Yer işaretleri, kentin önemli imgeleri arasında yer almaktadır. Saat kulesi, heykel, dini yapılar, çeşme, köprü gibi anıtsal ögeler ya da mimari açıdan ayırt edici özellikleri olan yapılar kamusal alanı tariflemede en öne çıkan ögelerdir. Bu ögeler yer-yön bulma işlevine da önemli katkılar sağlamaktadır. Dönüş ya da yolun sonunu ifade edebilecekleri gibi bulunduğu mekânı hatta kenti bile simgeleyebilirler (Çelikyay, 2017: 19-40). Bu imgeler özgün ve eşsiz

olduklarında çok daha büyük anlamlar taşıyabilirler. Bulundukları alanının işlevini bile yansıtabilirler (Kuzu, 2012: 36-43).

Şekil 11- İskele ve Tren Garı (Haydarpaşa Tren Garı ve İskelesi, Haydarpaşa- İstanbul) (http://kadikoy.gov.tr/haydarpasa-gari-ilcemiz)

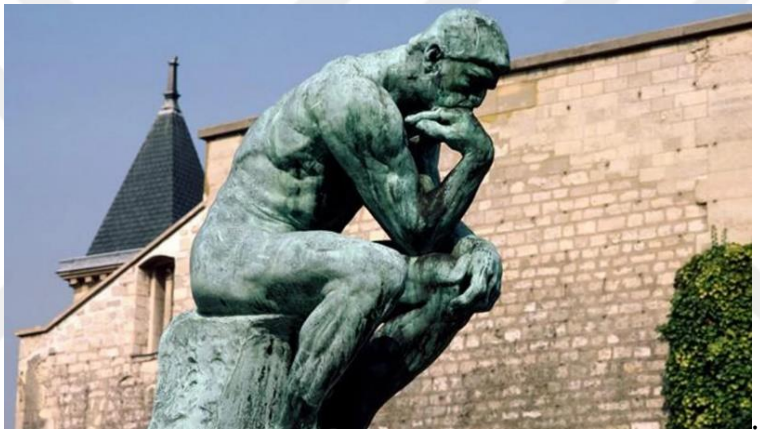

Şekil 12- İzmir Saat Kulesi, Konak Camii ve Meydanı (Konak Saat Kulesi, İzmir- Türkiye) (https://archives.saltresearch.org/bitstream/123456789/200999/1/AHIZM057.jpg)

Tarihsel süreçte; kentsel kamusal alanlara yerleştirilen üç boyutlu çalışmalar incelendiğinde, heykelin kamusal yaşam içinde süsleme ve anma amaçlı girdiği görülmektedir ancak, farklı biçimsel üslupla kentsel kamusal mekânlarda yerini alan heykel kamusal alanlara kimlik kazandırmakta, yer işareti olarak bulunduğu yeri tanımlamaktadır (Kuzu, 2012: 20-26).

Yer işaretleri arasında heykellerin ayrı bir yeri bulunmaktadır. Kentin büyük, önemli ve yoğun hareketli meydanlarında, parklarda, caddelerin kenarlarında, tarihi, kültürel ya da siyasal içerikleriyle yer alan heykellerin ihtişamı izleyicilerini etkiler, hoşluk yaratır ve anılarda yer tutar.

Ülkemizde heykellerin kamusal alanda fazla yer almaması, Cumhuriyet'in kurulmasına kadar heykel geleneğinin oluşmamasından, kamusal alanın gelişimine zemin hazırlayan meydanların düzenlenmesi gibi bir anlayışın gelişmesinin de engellenmiş olmasından kaynaklanmaktadır (Kedik, 2012: 77-91).

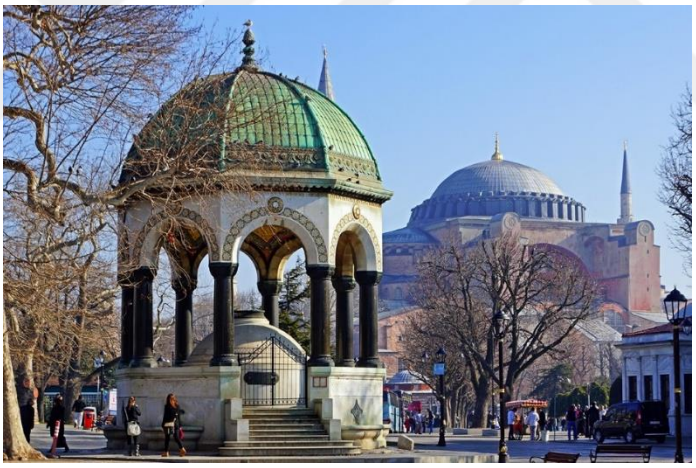
Şekil 13- Kamusal Alanda Bir Heykel (Auguste Rodin Düşünen Adam Heykeli, Paris-Fransa) (https://hoghheim.com/blogs/sanat-tarihi/rodin-in-dusunen-adam-heykelinin-tum-bilinenleri)

1.4.Kent Mobilyası Tanımı ve Sınıflandırılması

Kent mobilyası, kentsel yaşamda karşılaşabileceğimiz park ve bahçe bankları, çiçek saksıları, çardak ve kamelyalar, oyun alanları, spor ve yürüyüş alanları, bariyerler, posta kutuları, çeşmeler, ortak tuvaletler su kanalları, anıtlar ve heykeller, telefon kulübeleri, yol aydınlatmaları, yön tabelaları, trafik ışıkları, bisiklet parkları, otobüs durakları ve hatta çöp kutuları dahil insanın ufkunu genişleten, yaşamını kolaylaştıran, keyif veren her türlü nesne ve ekipman parçalarını ifade etmektedir (Wan, 2007: 14-17).

Şekil 14- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Duvar Panosu (Detroit, Michigan- Amerika) (https://www.pewabic.org/blogs/news/guide-to-our-34th-annual-house-garden-show-weekend)

Şekil 15- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Çeşme (Alman Çeşmesi, İstanbul- Türkiye) (https://www.guidedistanbultours.com/media/german-fountain-alman-cesmesi.jpg)

Kent mobilyaları yerleştirildikleri yere, montaj biçimlerine, kullanım türüne, işlevine, kamusal alanların kentsel dekorasyonuna ve teknik donatısına göre farklı sınıflamalara tabi tutulabilir (Akyol, 2006: 23-35).

Şekil 16- Kent Yaşamında Yer Alan Bir Telefon Kulübesi (Kırmızı Telefon Kulübesi, Londra- İngiltere) (https://image-tc.galaxy.tf/wijpeg-64fjt7nmvx5mcyc3kesft3aj1/phone-boxes-london.jpg)

Yerleştirildikleri yere göre; sınıflandırmada kamusal dış alanların sınıflandırılması ile özdeşleştirilebilir. Bölgelere (meydanlar, kentteki açık prestij alanları), geçiş alanlarına (sokaklar, yollar, ulaşım alanları, kaldırımlar), alışveriş alanlarına (çarşı, alışveriş sokağı, pazar yeri) ve düzenlenmiş yaya alanlarına (parklar, dinlenme, eğlenme, kültür ve spor alanları ile kültürel etkinlik alanları) yerleştirilmiş kent mobilyaları olarak incelenebilir (Özdemir Şahin ve Eşbah Tuncay, 2023: 137-155).

Şekil 17- Tarihi Kültürel Bir Alanda Oturma Elemanları (Hierapolis Antik Tiyatrosu, Denizli-Türkiye) (https://blog.obilet.com/turkiyenin-gorkemli-7-antik-tiyatrosu/)

Montaj biçimlerine göre; rahatça yerinden kaldırılıp yakın mekâna taşınabilen-hareketli, yerleri değiştirilemese de yerlerinde rahatça hareket ettirilebilen yarı hareketli ve konumları hiçbir şekilde değiştirilemeyen sabit kent mobilyaları şeklinde sınıflandırılabilir (Akyol, 2006: 23-35).

Kullanım türlerine göre; kamusal alanın belli bir noktasında, bir an için geçerken kullanılan geçici ve kamusal alanın belli bir noktasında belli bir süre için, zaman harcayarak kullanılan sürekli kullanılan ögeler olarak sınıflandırılabilir (Anzabi, 2016: 1-9).

Şekil 18- Hareketli Kent Mobilyaları **(**Jo Nagasaka, Tokyo- Japonya)
(https://schemata.jp/bench-table-stool-for-tokyo-torch-park/)

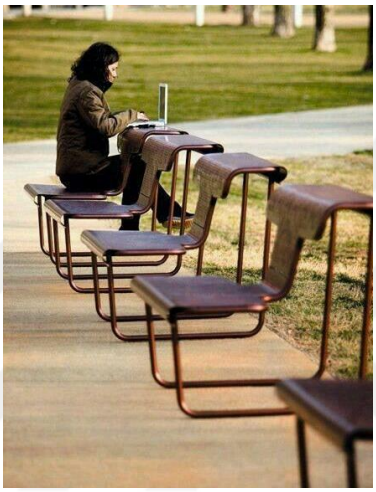

Şekil 19- Hareketli Kent Mobilyaları **(**Jo Nagasaka, Tokyo- Japonya)
(https://schemata.jp/bench-table-stool-for-tokyo-torch-park/)

Şekil 20- Hareketli Kent Mobilyaları (Bat Yam- İsrail)

(https://weburbanist.com/2012/11/14/2-pay-to-sit-projects-privately-monetizing-public-amenities/)

Şekil 21- Kamusal Alanda Çalışmak Üzere Tasarlanmış Tek Kişilik Bir Bank. **(**Barcelona-İspanya)

(https://www.vigilancer.es/index.php/2015/05/25/oportunidad-soluciones-urbanas-para-el-teletrabajo/)

Şekil 22- Kamusal Alanda Çalışmak Üzere Tasarlanmış Tek Kişilik Bir Bank. **(**Barcelona-İspanya)

(https://www.vigilancer.es/index.php/2015/05/25/oportunidad-soluciones-urbanas-para-el-teletrabajo/)

İşlevine göre; sınıflama, işleve dönük etkinliklerden ziyade, doğrudan kamusal alan kullanırken oluşacak ihtiyaca yönelik işlevlerine ilişkin kullanımı dikkate alınarak yapılmaktadır.

Şekil 23- Kamusal Alanda Bisiklet Basmağı (Kopenhag- Danimarka)

(http://www.copenhagencyclechic.com/2012_05_20_archive.html)

Şekil 24- Kamusal Alanda Bisiklet Bisiklet Pompası (Kopenhag- Danimarka)
(http://www.copenhagencyclechic.com/2012_05_20_archive.html)

Şekil 25- Kamusal Alanda Bisikletli Asansörü (Trondheim- Norveç)
(https://hwp.com.tr/norvecte-dunyanin-ilk-bisiklet-asansoru-kullanima-acildi-44792)

Kent mobilyaları, işleve göre; koruma (trafik akışını düzenlemeyi amaçlayan trafik lambaları, trafik işaret panoları, aydınlatma elemanları), dinlendirme (banklar ve diğer oturma elemanları), temizlik (çöp kutuları), eğlendirme (rekreasyon ve çocuk oyun alanlarında yer alanlar), satış ve alış-veriş (büfeler, bilet gişeleri, otomatik alış-veriş makineleri, para çekme makinaları), iletişim (telefon kulübeleri), barındırma (gölgelikler, tenteler, otobüs durakları), yönlendirme (yer döşeme kaplamaları, sokak levhaları, alt ve üst geçitler), sınırlama (çitler, parmaklıklar, duvarlar, çiçeklikler, ağaç dibi korumaları), bilgi verme (ilan ve reklam panoları, meydan saatleri), süsleme (çiçeklikler, heykeller ve su oyunları) amaçlarını hedefleyen kent mobilyaları şeklinde sınıflandırılabilmektedir (Asatekin, 1976: 247-263).

Şekil 26- Kamusal Alanda Çöp Tenekesi (Macaristan) (https://www.yankodesign.com/2012/06/21/poo-disposal-through-a-curve/)

Şekil 27- Kamusal Alanda Bisiklet Yolu ve Trafik Lambası (Bourke Caddesi, Sydney-Avusturalya) (https://betterfutureawards.com/sda2012/project.asp?ID=11250)

Şekil 28- Kamusal Alanda Yön Levhaları (Frankston, Melbourne- Avustralya) (https://ndga.wordpress.com/2013/12/16/sinalizacao-frankston/)

Kamusal alanların kentsel dekorasyonuna göre sınıflama; kent yaşamını daha keyifli ve daha anlamlı kılmak, konfor ve estetik yaratmak amacına yönelik bir sınıflamadır. Bu özellikleri dikkate alındığında kent mobilyaları; bilgi ve işaret levhaları (yönlendiriciler, yer belirleyiciler, bilgi-iletişim panoları, reklamlar, posterler, ticari tabelalar, sokak levhaları-numaraları), sınırlandırıcılar (caydırıcılar, sınırlayıcılar, trafik bariyerleri ve yaya bariyerleri vb.), üstü örtü elemanları (duraklar, gölgelikler, pergolalar), aydınlatma elemanları (yol aydınlatıcıları, alan aydınlatıcıları), satış birimleri (kiokslar, sergi pavyonları, büfeler), oturma birimleri (banklar, sandalyeler, grup oturma elemanları), su ögeleri (süs havuzları, çeşmeler, tulumbalar, kanallar, yangın musluğu), ve diğer öğeler (bayrak direkleri, çöp kutuları, posta kutuları, umumi tuvaletler, çiçeklikler, bilet otomatları, bisiklet park yerleri, saatler, parkmetreler) şeklinde sınıflanabilmektedir (Akyol, 2006: 23-35).

Şekil 29- Kamusal Alanda Yön Levhaları

(https://tr.pinterest.com/pin/792492865715243317/)

Şekil 30- Kamusal Alanda Yön Sınırlayıcılar

(https://www.mmcite.com/en/cydlimit)

Şekil 31- Kamusal Alanlar için Eğlenceli Oturma Elemanları (https://static.designboom.com/wp-content/dbsub/316279/2013-08-04/img_1_1375612400_c4ca4238a0b923820dcc509a6f75849b.jpg)

Şekil 32- Kamusal Alanlar için Eğlenceli Oturma Elemanları (https://static.designboom.com/wp-content/dbsub/316279/2013-08-04/img_4_1375612400_e4da3b7fbbce2345d7772b0674a318d5.jpg)

Teknik donatısına göre; alt yapıya bağımlı olan (telefon kulübesi, bilgi iletim ve işaret panoları, aydınlatma elemanları, toplu taşıma durakları, meydan saatleri, su öğesi, satış birimleri, alt yapı tesisleri bakım kapağı) kent mobilyaları ve alt yapıya bağlı olmayan (çöp kutuları, çiçeklikler, zemin kaplamaları, üstü örtü öğeleri, ağaç altı koruyucuları, bisiklet parkları, uyun alanı elemanları, plastik sanat objeleri) kent mobilyaları olarak iki ana grupta toplayabiliriz (Anzabi, 2016: 1-9).

Şekil 33- Sokak Lambaları (Las Vegas- Amerika)

(https://www.elledecor.com/life-culture/a9305/green-technology-street-lights/)

Şekil 34- Üst Örtü Elemanları (Madris- İspanya)

(https://tr.pinterest.com/pin/811562795380587160/)

Şekil 35- Toplu Taşıma Durağı

(https://i.pinimg.com/564x/af/71/c2/af71c268ca5340ffe6738362e87de51e.jpg)

Şekil 36- Kamusal Alanda Saat Kulesi (Big Ben, Londra- İngiltere)

(https://tr.pinterest.com/pin/68738191012/)

Şekil 37- Rögar Kapakları (Tokyo- Japonya)
(https://bigumigu.com/haber/japonyanin-rengarenk-rogar-kapaklari/)

Şekil 38- Rögar Kapakları (Tokyo- Japonya)
(https://bigumigu.com/haber/japonyanin-rengarenk-rogar-kapaklari/)

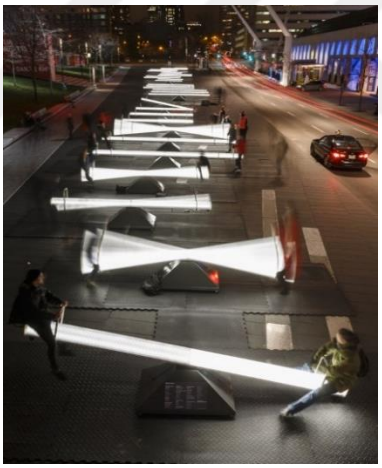
1.5.Kent Mobilyasının Taşıması Gereken Özellikler

Kent mobilyaları; kullanılmaya davet edici bir nitelikte, açık alan hava şartına uygun, her bireye açık olduğu için bilinçli tahribata karşı önlemler alınmış, kullanıcısı belirsiz olduğundan (çocuk parkları gibi bazı istisnalar hariç) kullanışlılık, ergonomi, biçim gibi etmenler açısından her yaş grubuna hitap edebilen, yerleştirileceği zemin yapısı (beton, toprak, taş... vs.) ile ilişkisi iyi çözümlenmiş, kamusal alanın mevcut düzenini bozmayacak (yürüyüş yolunu kapatmayacak, trafiğe engel olmayacak) şekilde dizayn edilmelidir (Çetin, 2021: 4). Ayrıca güvenli, fonksiyonel ve rahat, yaratıcı ve yaratıcılığı geliştiren, çevre dostu ve eğlenceli olmalıdır (Active Park Admin, 2013: 1).

Şekil 39- Rahatlatıcı Kent Mobilyası Örneği (New York- Amerika)

(https://www.apartmenttherapy.com/punching-bag-art-installation-new-york-36607409?utm_source=pinterest&utm_medium=tracking&utm_campaign=inline-img-share)

Şekil 40- Aydınlatma İşlevini Gören Oyuncak (Montreal- Kanada)

(https://www.urdesignmag.com/impulse-lighting-installation-in-the-quartier-des-spectacles-montreal/)

Şekil 41- Rahat ve Huzur Veren Kent Mobilyası (Hamburg- Almanya)

(https://www.architonic.com/fr/project/miralles-tagliabue-embt-hafencity-public-space/5100909)

Yukarıda sayılan tüm özelliklerinden öte, kent mobilyalarının insanları daha sosyal, birbirleri ile iletişim halinde olmaya ve böylece topluma katılımı teşvik şekilde kent merkezlerinin uygun yerlerine yerleştirilmesi, kentlerde insanlara bir 'yer' hissi vermek için ideal bir araçtır. Peyzaj tasarımcıları, daha fazla insanın beğenisini kazanmak, düzenledikleri alanların insanlar tarafından keyifle kullanılmasını sağlamak amacıyla çekici dinlenme ve bekleme alanları oluşturmak için genellikle kent mobilyalarını kullanmaktadırlar (Çatalyürekoğlu ve Altıparmakoğulları, 2023: 296-315).

Şekil 42- Sosyalleşmeyi Arttıran Kent Mobilyaları (Museum Quartier, Viyana- Avusturya) (https://www.ppag.at/projects/enzis-moblierung/)

Yeterli kent mobilyasının varlığı, özellikle çocuklu bireyler, yaşlılar ve hareketlilik sorunları olanlar için dinlenme ve oyalanma ihtiyacını da karşılamaktadır. Bu amaca yönelik dizayn edilen kent mobilyalarına estetik duygulara hitabı kadar güvenlikli olma gerekliliğini de karşılamalıdır (Çatalyürekoğlu ve Altıparmakoğulları, 2023: 296-315).

Şekil 43- Yaşlılar ve Hareket Sorunu Olanlara Yönelik Güvenli ve Estetik Kent Mobilyaları (La Marque- Amerika)

(https://www.theguardian.com/cities/gallery/2016/apr/29/playgrounds-elderly-seniors-in-pictures)

1.6.Kent ve Kamusal Alan Gelişim Sürecinde Kent Mobilyaları

Kent mobilyaları, kentin bir unsuru olduğundan, kentin gelişimi ve değişimi ile yakından ilişkilidir. Kentsel kamusal alanın doğası, türü, işlevi ve biçimi de kentin gelişimiyle birlikte değişir ve gelişir.

Şekil 44- Modern Şehirlerin Kent Mobilyaları
(https://www.behance.net/gallery/9121777/Mobiliario-para-exterior-(banca))

Şekil 45- Modern Şehirlerin Kent Mobilyaları

(https://tlmagazine.com/tf-urban-at-st-etienne-biennale/?ssp_iabi=1677390051607)

Kent mobilyalarının geçmişini, yüzyıllarca toprak ya da sular altında kalmış ya da başka kültür kalıntılarınca örtülmüş her türlü yapı, belge ve diğer kalıntıların bilime uygun yöntemlerle günyüzüne çıkarmak için yapılan arkeolojik kazılarla daha iyi gözlemleyebiliyor, tarihsel mekanların incelenmesi ile daha iyi anlayabiliyoruz. Bu kazılarda gözlemlenen kent mobilyası örnekleri bize o dönemin kentlerinde ortak yaşam hakkında da bilgiler de verebilmektedir. Pompei kazıları bu duruma çok güzel bir örnek teşkil edebilir. Pompeii kazıları, kentin o dönemde neredeyse en eksiksiz kentsel unsurlara sahip olduğunu ortaya koymuştur: pazar, tapınak, tiyatro, park, kütüphane, ticaret caddesi, okul, villa ve benzeri unsurlar, Pompeii'nin klasik bir şehir olarak kentsel mobilya çeşitliliğini ve zenginliğini göstermektedir. Pompeii halkının kamusal yaşamı sevdiğini umumi tuvaletler, parklar, hamamlar gibi ilkel kentsel altyapısı, içme suyu tesisleri, barikatlar, tabelalar, heykeller ve diğer klasik kent mobilyaları anlatmaktadır. Kent mobilyaları o dönemde bile Pompeii vatandaşlarının yaşam ihtiyaçlarını karşılamak için yaygın olarak kullanılmaktadır (Song ve Bao, 2022: 1-7).

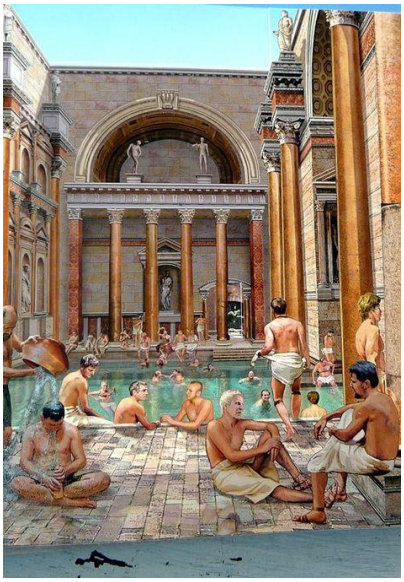
Halka açık hamamlar antik Yunan şehirlerinin bir özelliğiydi, ancak genellikle bir dizi oturma banyosuyla (kalçanıza kadar suyun içinde oturduğunuz) sınırlıydı. Romalılar bu fikri

şehirlerinde bile yaygınlaştırdı ve hamamlar genellikle forumun yakınında yer aldılar (Küçükkılıç, 2008 :2-14).

Şekil 46- Pompeii'de İyi Korunmuş Halka Açık Tuvaletler (Napoli- İtalya)

(https://juliasalbum.com/things-to-do-in-pompeii/)

Şekil 47-Roma Hamam Kültürü

(https://apaixonadosporhistoria.com.br/texto/234/as-termas-romanas)

İkinci dünya savaşı hasarlanan birçok şehir bilim ve teknolojinin gelişimi ile hızla inşa edilmeye başlandı. Gerçek anlamda kent mobilyası kavramı bu dönemde ortaya çıktı ve "Kent Mobilyası" kavramı ilk kez 1960'lı yıllarda İngiltere'de kullanılmaya başlandı) (Keçecioğlu Dağlı ve Özdemir Durak, 2022: 646-659).

Kent mobilyaları, teselli, rahatlama, ulaşım, heyecan ve dış etkilere karşı koruma sağlamanın yanı sıra güzelleştirme için planlanan bileşenlerdir. Sokak mobilyalarının doğru şekilde tasarlanması, düzenlenmesi, planlanması, konumlandırılması ve düzenli bakımlarının yapılması kritik önem taşımaktadır ancak kent mobilyalarının, kullanışlılıklarının yanı sıra kamusal alanların ayrılmaz ve kenti karakterize edici görsel bileşenleri olmaları nedeniyle de kritik öneme sahip olduğu unutulmamalıdır. Bu özellikleri ile çevreyi olumsuz etkilemeyen bulundukları kente bir kimlik kazandıracak ögeler olarak değerlendirilmelidir.

1.7.Kent Mobilyalarının Tasarım İlkeleri ve Tasarım Özellikleri

Kamusal alanlar, insan yapımı mekânlardan oluşmaktadır. Böyle bir çevre de orada bulunan unsurlardan, biçimlerden, dokulardan ve renklerden oluşur (Ghorab ve Yücel Caymaz, 2014: 750-772). Bu kamusal alanlara yerleştirilen kent mobilyalarını ile alanın estetik değerleri arasında bir bütünlük olması önemlidir (Güneş, 2005: 92-95). Bu ürünlerin keyifle etkin bir şekilde kullanılabilmesi için ergonomik olması, kullanıcıların maruz kalabileceği yaralanmaları önleyecek önlemler içermesi ve periyodik bakıma uygun şekilde geliştirilmiş bir takım tasarım ilkeleri ve tasarım özellikleri benimsenip bu ilkelere uyarak uygun özellikte ürünler tasarlanması gerekmektedir (Şişman ve Gültürk, 2016:369-377).

Kent mobilyası tasarımının ne ölçüde fark yarattığını ya da kullanıcılar tarafından ne kadar beğenildiğini etkileyen kriterler; renk uyumu, boyutsal/oransal denge, işlevsel uygunluk, malzemelerin uygunluğu; bakımlı/temiz, modern, yeni olma; tarihi niteliklere sahip olma, tarihe gönderme yapma; farklı, çekici, ilginç, çarpıcı, özgün/tek olma; iyi bir konumda olma, çevreyle uyumlu ya da çatışan olma; anlamlı ve anıtsal olma, sembolik olma, görsel zenginlik yaratma şeklinde ifade edilebilir (Aksu, 2012: 373-386).

Kent mobilyası tasarımında biçim, renk ve dokunun yanı sıra malzeme ve işlevselliğin de etkili olduğu düşünülmektedir. Kentsel alanlarda tasarım yapılırken her bir öğenin kendine has özellikleri bulunduğu unutulmamalıdır (Aksu, 1998: 22-26).

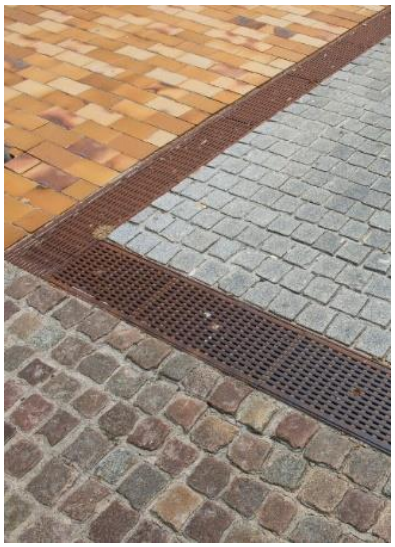
Şekil 48- Döner Sandalye (İtalya)

(https://www.magisdesign.com/product/spun/?codice=ASIA&showprice=1&codiva=&valuta=&stato=Asia)

Şekil 49- Farklı Renkte Kent Mobilyası Örnekleri

(https://www.artformurban.co.uk/plateau-picnic-o.html)

Şekil 50- Farklı Doku Örnekleri

(https://www.adept.dk/project/aabenraa)

2. BÖLÜM

SERAMİK KENT MOBİLYALARI

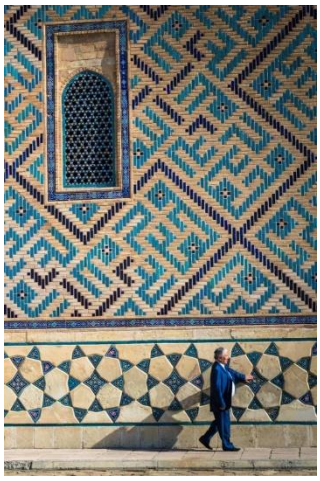
2. BÖLÜM

SERAMİK KENT MOBİLYALARI

2.1.Kent Mobilyaları ve Seramik

Sanat açısından bakıldığında pişmiş kilden yapılmış nesnelerin tasarımı ve üretimi ile ilgilenen sanat kolu (Musikant, 1991: 1-9) olarak tanımlanan seramik aslında; temel bileşeni metal olmayan inorganik malzemelerden oluşan katı eşyalar üretme ve geliştirme bilimi ve kullanma sanatı ile üretilen malzemelerdir (Barsoum, 2003: 1-12). Yüksek sertliği, yüksek elastisite modül, düşük sünekliği, yüksek boyutsal kararlılığı, iyi aşınma direnci, korozyona ve kimyasal saldırılara karşı yüksek direnci, yüksek hava koşullarına dayanıklılığı, yüksek erime noktası, yüksek çalışma sıcaklığı, düşük termal genleşmesi, düşük ve orta termal iletkenliği, iyi elektrik yalıtımı, düşük ve orta gerilme mukavemeti, yüksek basınç dayanımı, orta işlenebilirlik, opaklığı, kırılganlığı, düşük termal şok direnci ve zayıf darbe dayanımı gibi bir çok özelliği nedeniyle seramik kent mobilyası yapımında kullanılabilecek malzemeler arasında yerini almıştır. Ancak günümüzde ekonomik gerekçeler nedeniyle kent mobilyalarında seramik fazla kullanım alanı bulamamış, daha çok sanatsal özellikleri ile ön plana çıkan eserler üretilmiştir.

Tarihsel süreçte ev eşyası olarak kullanımdan, günümüzde kâğıdın kullanıldığı birçok işlemde (mesaj, oy, vergi, hesap vs.) görülmüştür (Okumuş, 2013:1-14). Dini amaçla adak eşyalarında veya dini yapılarda, müzik aleti yapımında, savunma sanayisinde mimaride seramik yapısal ve süsleme veya yüzey koruyucu kaplama olarak kullanılmışlardır (İnanan, 2012: 147-160). Endüstri çağıyla ileri teknolojide de seramik yaygın kullanılmaya başlamıştır. Yapısal elemanlar, dayanıklılık gerektiren birçok alanda seramik kullanım alanı bulmuştur (Yılmaz ve Köseler, 2023: 178-196).

Şekil 51- Mimaride Seramik Kullanımı (Hoca Ahmed Yesevi Türbesi- Türkistan)

(https://tr.pinterest.com/pin/539235755400315217/)

Kamusal kent mekanlarında kullanılan yer döşeme kaplamaları, oturma birimleri ve aydınlatma elemanları, havuzlar, heykeller ve hatta çöp kutuları, seramiğin günümüz teknolojisi ile üretim kolaylığı avantajını da kullanarak renk, doku, desen ve biçim konusunda çeşitlenmesini sağlayabilmektedir (Okumuş, 2013: 1-14).

2.2. Seramik Oturma Birimleri

Seramiğin oturma birimlerinde kullanımı nadir olmakla birlikte; Abdallah Al Mulla, Diego Faivre, Pepa Reverter, Theodora Alfredsdottir, Rodney Harris gibi sanatçılar tarafından tasarlanmış ait seramik oturma elamanları bulunmaktadır (Dean, 2021: 1).

Şekil 52- Seramik Oturma Birimi Örnekleri

(https://www.commercialinteriordesign.com/products/48250-adorno-pairs-sharjah-artisans-with-international-designers-to-create-collection-based-on-traditional-emirati-crafts)

Şekil 53- Seramik Oturma Birimi Örnekleri

(https://adorno.design/editorial/the-new-ceramics-7-boundary-pushing-examples-of-ceramic-furniture/)

Şekil 54- Seramik Oturma Birimi Örnekleri

(https://adorno.design/editorial/the-new-ceramics-7-boundary-pushing-examples-of-ceramic-furniture/)

Şekil 55- Seramik Oturma Birimi Örnekleri

(https://sculptors.org.uk/artists/rodney-harris)

Antoni Gaudi tarafından tasarlanmış, Barselona'daki Park Guell'de Guell'in en önemli özelliklerinden biri, sıradan bir park olmaktan öte, gerçekten yaşayan ve yaşanan bir açık alan olmasıdır. Parkın ortası bank olarak tasarlanmıştır. Parkın yapımında binlerce kırılmış seramik parçalarla artistik bir görünüm elde edilmiştir. Mozaikle kaplanan banklar su geçirmez ve

hijyenik bir yapıdadır. Ayrıca seramiğin dayanıklılığından yararlanılmıştır. Guell Parkı, 1984'te UNESCO tarafından uluslararası bir koruma altına alınmıştır (Küplemez ve Güngör, 2023: 41-60).

Şekil 56- Antoni Gaudi Üretimi Guell Parkı'ndaki Banklar (Barselona- İspanya)

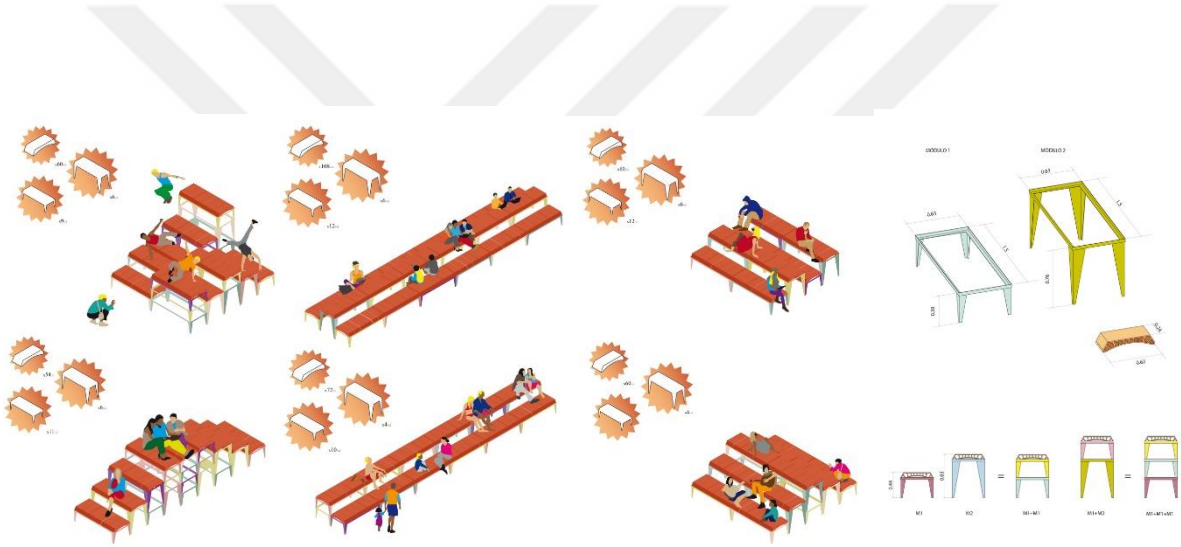
(https://blog.businesstripfriend.com/article/antoni-gaudi-stunning-benches-in-park-g-ell-barcelona)

Çeşitli Kent Mobilyaları üreten endüstri ürünü seramik elemanlar ile çeşitli oturma birimleri oluşturulabilmektedir. İki tip modüler metal destek ve standart boyutlu seramik kavisli tonozlara dayanan modüler bir mobilya sistemi olan Schlickeysen, bu üç unsurun kombinasyonundan çeşitli oturma birimleri yapılandırılabilir; piknik masaları, sürekli banklar, tribünler, topografyalar ve daha birçok tipoloji, sadece metal destekleri istifleyerek ve seramik tonozları yatay bir destek yüzeyi olarak kullanarak elde edilebilir. İlk prototipi Madrid'deki Centro Cultural Conde Duque için, Gastrofestival 2017'deki etkinliklere alan sağlamak amacıyla geçici mobilya düzenlemesi olarak kullanılmış daha sonra merkezin kalıcı mobilyalarının bir parçası olarak üretilmiştir (Franco, 2017: 1).

Şekil 57- Schlickeysen, Enorme Studio tarafından mobilyalarda endüstrileşmiş seramik parçaların kullanımını teşvik etmeyi amaçlayan Bovedilla serisi (Madrid- İspanya)

(https://www.archdaily.com/870559/industrialized-ceramic-elements-that-create-a-variety-of-urban-furnishings)

Şekil 58- Schlickeysen, Enorme Studio tarafından mobilyalarda endüstrileşmiş seramik parçaların kullanımını teşvik etmeyi amaçlayan Bovedilla serisi (Madrid- İspanya)

(https://www.archdaily.com/870559/industrialized-ceramic-elements-that-create-a-variety-of-urban-furnishings)

2.3. Seramik Aydınlatmalar

Seramiğin aydınlatma ihtiyacını karşılamak amacıyla kullanıldığı kazılardan elde edinilen bilgilerden anlaşılmaktadır. Seramik kandillerin birçoğunda sır izleri görülmesi kandillerin kullanımında içine konan yağların emilimini önlemek amacıyla yapıldığı

düşüncesini doğurmaktadır. Seramik aydınlatma elemanlarının ev, cadde, sokak aydınlatılmasında kullanılmış, evlerde yatak odalarında, kutsal mekanlarda ve tapınaklarda, maden ocaklarında, hamamlarda ve hatta yeni yıl hediyesi olarak ya da mezarlarda ölü hediyesi olarak kullanıldıkları görülmüştür. Seramikten yapılma sabit veya taşınabilir fenerler Roma askerleri tarafından kullanılmıştır. Seramik ve porselenin kullanıldığı aplikler ise moda anlayışı değişimleri ile geçmişten günümüze çok değişim göstermiştir. Günümüzde ise aydınlatma elemanı olarak seramiğin kullanımı azalmıştır. Özellikle elektriğin kullanımıyla birlikte aydınlatma tasarımında farklı malzemelerden aydınlatma elemanları üretilmiştir (Genç, 2023: 724–737).

2.4. Seramik Anıtlar ve Heykeller

Anıt tanımında; bir kişinin, olayın veya kavramın anısına adanmış olmak, arkeolojik, tarihi, estetik veya etnoğrafik önemi olmak ve boyutları alışılmışın dışında büyük olmak ana unsurlardır. Bu özelliklere sahip her tür heykel ya da mimari yapıt, anıt tanımına girmektedir. Anıt tanımına giren bu eserler, metalurjisinde seramik kullanıldığında ve seramik teknikler kullanılarak üretildiğinde "Anıtsal Seramikler" olarak tanımlanmaktadır. Anıtsal seramik eserler açık ya da kapalı kamusal alanlarda karşımıza çıkabildiği gibi özel alanlarda da karşımıza çıkabilmektedirler. Tarih boyunca karşımıza anonim örnekleri çıkabildiği gibi, ağırlıklı olarak bu tarzda eserler veren pek çok sanatçı da mevcuttur. Christian-Pontus Andersson, Felicity Aylıeff, Arcadio Blasco, Francisco Brennard, Jørgen Hansen, Gwen Heeney, Nina Hole, Jun Kaneko, Michel Kuipers, Christian Petersen, Barbara Nanning, Tanya Preminger, Barbara Sorensen, Ulla Viotti, Hsu Yung-Hsu anıtsal seramiklerin örneklerini tasarlayan ve yapan sanatçılara örneklerdir (Çelikoğlu, 2017: 75-98).

Seramiğin kırılgan olması, teknik yönden üretimi ve kontrolü diğer malzemelere göre daha zor olması gibi dezavantajları olsa da anıtsal üretimde seramiğe özgü dokuların ve renklerin çeşitliliği, pişirme ve sırlama yöntemlerinin zenginliği, diğer anıt malzemelerine göre daha alışılmışın dışında olması gibi özellikleri nedeniyle; seramiğin çekiciliği artmakta, ayrıca her türlü yıpranmaya dayanıklılığı gibi özellikleri sayesinde tercih edilmektedir.

Kamusal alanlarda üretilen seramik heykeller ile diğer heykel sanatı ürünleri arasında bir fark bulunmamaktadır. Seramik malzemenin dayanıksız olduğuna dair yanlış bir algı nedeniyle seramik heykeller kamusal alanlarda fazla tercih edilmemektedir. Seramik hem dayanıklıdır hem boyut problemi olmaksızın biçimlendirmeye en uygun malzemeler arasında yer almaktadır (Kedik, 2011: 229–240). Çin Terra Cotta Ordusu 8000 figürü ile tam 2200 yıldır ayakta kalmayı başarmış, açık kamusal alanda bulunan en eski seramik heykel örneklerindendir. Yeraltında gömülü bir şekilde bulunan seramik heykellerden oluşan bu ordu; birebir boyutlarda üretilmiş askerler, subaylar, atlar ve arabalarından oluşmaktadır (Çakar, 2014: 75).

Şekil 59- Terra Cotta Askerleri – (Çin)

(https://medium.com/@ancient_artefacts/the-terracotta-army-chinas-silent-guardians-of-the-tomb-cca052df1dda)

Anıtlar ve anıtsal seramikler bulunduğu alanı tanımlama, nirengi noktası olarak tanımlanma, insanlarını psikolojisini olumlu yönde etkileme, asırlar ötesi kültürel etkileşim oluşturma, halkı buluşturma-kaynaştırma ve en önemlisi de bulunduğu kamusal alana, kente kimlik kazandırma gibi işlevleri de bulunmaktadır (Demirarslan, Algan ve Yüce, 2005: 90).

Henry Moore, Constantin Brancusi, Vladimir Tatlinüçüncü, Naum Gabo, Francesco Somaini, Rodin, August Rodin, Nina Holl, Charlotenhus, Nina Holl, Güngör Güner, Rodney Harris , Kimiyo Mishima, Joan Miro, Andrew Burton, Thanakupi, John Mason, Hsu Yung Hsu, Carlo Zauli, TovaBeck-Friedman, Vaclav Serak, Yukinori Yamamura, Bernard Dejonghe Stonware, Hsu-Yung-Hsu, Hristo Yankov, Jun Keneko, Serdar Mutlu, Filiz Özgüven Galatalı,

Hamiye Çolakoğlu ve Cals Pilkey , Anna Stump tarafından yapılmış seramik heykel örnekleri bulunduğu mekanları süslemekle kalmayıp o mekanlarla özdeşleşmişlerdir (Çakar, 2014: 35-89).

2.5. Seramik Zemin ve Yüzey Kaplamaları

Günümüzde endüstriyel olarak daha çok iç mekanlar için üretilen zemin kaplamalar kamusal iç alanlarda, tuğla döşemeler de daha çok kamusal dış alan zeminlerde karşımıza çıkmaktadır. Ancak kamusal dış alanlarda seramik, bina, duvar yüzey kaplaması olarak daha çok kullanılırken, geçmişte geleneksel yapı malzemesi olarak kullanılmış olsa da çıkma tuğla diğer adıyla harman tuğla günümüzde daha çok dekoratif amaçlı kullanılmaktadır. Seramik tuğlalar kullanılarak çok hoş desenli zemin kaplamaları yapılabilmektedir.

Şekil 60- Seramik Mozaik Zemin Kaplama Örnekleri

(https://mosaicartsupply.com/mosaic-artists-gallery/)

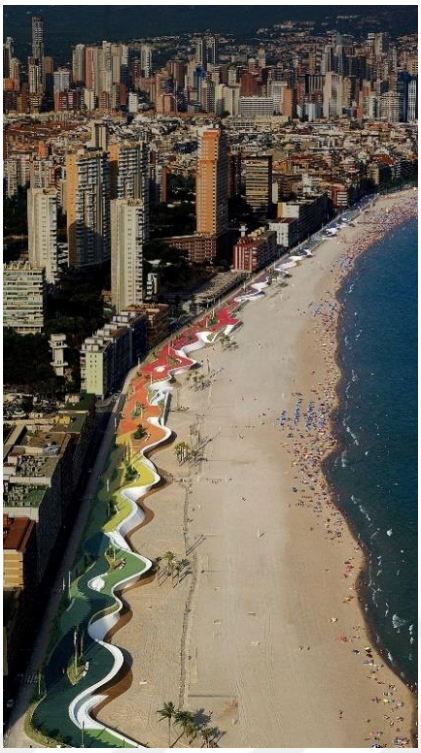

Şekil 61- Seramik Zemin Kaplama Örnekleri

(https://www.tiledeco.com/amp/%E7%93%A6%E3%83%A2%E3%82%B6%E3%82%A4%E3%82%AF)

Seramik zemin kaplamada endüstriyel seramiklerin yanında; kırmızı ve gri renkli çatı kiremitleri ince bir şekilde dilimlenerek zeminler için ağ bağlantılı mozaik levhalar haline getirilir.

Seramik ile kaplanmış binalar, duvarlar seramik kaplamalı ürünler, binalar ve duvarlar bölümünde ayrıntılı incelenecektir.

Şekil 62- Seramik Zemin ve Yüzey Kaplama Örnekleri (Benidorm- İspanya) (https://www.ceramicarchitectures.com/obras/benidorm-beach-promenade/)

İspanya, Benidorm'daki Paseo Marítimo (Gezinti Yolu), yapılı kent ile plaj ve denizin doğal alanı arasındaki geçişi belirleyen seramik zemin ve yüzey kaplamanın çok güzel bir örneği olarak yerini almıştır.

Parklarda zeminde ve duvarlarda kullanımı ile kamusal alanda seramiğin kullanımına görsel örnekler oluşturabilir.

Şekil 63- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, Seramik Müzesi ve Mozaik Parkı (Dalian- Çin) (https://www.archdaily.com/445914/ceramic-museum-and-mosaic-park-casanova-hernandez-architects)

Şekil 64- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, Seramik Müzesi ve Mozaik Parkı (Dalian- Çin) (https://www.archdaily.com/445914/ceramic-museum-and-mosaic-park-casanova-hernandez-architects)

Şekil 65- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, (Seramik Park, Eskişehir- Türkiye)

(https://www.facebook.com/groups/seramikpark/?locale=zh_CN)

Şekil 66- Seramik Park Zemin ve Yüzeylerinde Örneği, (Seramik Park, Eskişehir- Türkiye)

(https://www.facebook.com/groups/seramikpark/?locale=zh_CN)

2.6. Seramik Su Ögeleri (Çeşmeler- Havuzlar- Su Oyunları – Şadırvanlar- Su Kemerleri - Hamamlar)

Seramik çeşme yapımında kullanılabilecek bir malzeme gibi görünmekle birlikte günümüz çeşmelerinde yeterince kullanım alanı bulamamıştır. Aslında seramik bir katkı maddesi tarzında mozaik şeklinde çeşmelerde, havuzlarda, fıskiyelerde, şadırvanlarda kullanım alanı bulabilmiştir (Uludağ, 1994: 94-17). Kamusal alanlarda seramik su öğelerine daha fazla

yer verilmesi suyun huzur ve hoşluk verici etkisinden daha fazla faydalanılmasını da sağlayacaktır.

Çeşme, havuz ve su oyunları yapmak için doğru yapıda kil kullanmak ve pişirme sıcaklığını doğru ayarlamak önemlidir. Özellikle açık hava çeşmesi ve su oyunları yapımında buna daha fazla dikkat edilmelidir. Kilin yapısı gözenekli ise piştikten sonra bile suyu emmeye devam edebilir. Seramik çeşmede kullanılan kil yapısında su molekülleri varsa ve bu su molekülleri genleşmeye ve/veya daralmaya devam ederse kil çatlamaya da başlar.

Şekil 67- Seramik Çeşme Örneği (Petworth House'daki Triton Çeşmesi, Batı Sussex-İngiltere)

(https://www.nationaltrustimages.org.uk/image/23015)

Terra-cotta da suya karşı dayanıklı ve uzun ömürlü bir malzeme olmasına karşın zamanla bakıma ihtiyaç duymaktadır. Çini ile kaplanmış duvar su oyunlarında, kullanılan suyun yapısına bağlı olarak, zamanla çinilerin üzerinde tuz birikmesi ve çeşmeden suyun akmadığı zamanlarda bu kalıntılar gözükmesi önemli sorunlardan biridir (Gordon, 2014: 39-40).

Çağdaş seramik sanatçılarından Hamiye Çolakoğlu'nun Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesinde bulunan "Derman" adını verdiği çeşme seramik çeşmelere güzel bir örnek olarak

verilebilir. Çeşmede kuş ve çiçek motifleri bulunmakta ve çeşme üzerinde "*Sevgi tüm güzelliklerin kaynağı*" yazısı dikkati çekmektedir (Başıbüyük, 2019: 47-48).

Şekil 68- Sanatsal Seramik Çeşme Örneği (Derman, Hacettepe, Ankara- Türkiye)

(https://www.arkeolojikhaber.com/haber-hacettepe-universitesinde-hamiye-colakoglu-muzesi-kurulacak-24802/)

Günümüzde peyzaj mimaride, parklarda kullanılabilecek çeşme ve su oyunlarının sırlanmış çeşitli seramik malzemeden yapılarak ticari olarak pazarlanmasına da rastlamak mümkündür.

Havuzlarda seramik kullanmak, havuzun şıklığını arttırmaktadır. Havuz seramik modeller hem dekoratif hem de işlevsel özellikleriyle havuzlara estetik ve kalite katmaktadır. Birçok endüstriyel seramik firması hem havuz içi hem de havuz kenarlarında seramiği etkin bir şekilde kullanmışlardır. Kütahya çinili havuz hem kentliye bir hoşluk sunarken hem de bulunduğu yerde nirengi noktası olmuştur.

Şekil 69- Ulu Camii Seramik Şadırvan Örneği (Mersin- Türkiye)

(https://www.altincini.com.tr/cini-urunleri/cesmeler/mersin-ulu-camii/urun/338)

Şekil 70- Seramik Çinili Havuz Örneği (Kütahya- Türkiye)

(https://mapio.net/pic/p-45028061/)

Tarihsel süreçte şadırvan yapımında seramik yerine mermer daha fazla tercih edilmiş olmakla birlikte günümüzde, seramik mozik-çini formunda şadırvanlarda kullanılmaktadır.

Seramik, hamamlarda da yoğun bir şekilde kullanılmış, özellikle halkın yıkanması için inşaa edilmiş Roma Hamamlarının ısıtılması ve suyun aktarılmasında seramik malzeme kullanılmıştır (Tourinho, 2023: 1).

Şekil 71- Roma Hamamı (Ankara- Türkiye)

(https://www.tripadvisor.com.tr/Attraction_Review-g298656-d294564-Reviews-Roman_Baths-Ankara.html#/media-atf/294564/269351408:p/?albumid=-160&type=0&category=-160)

Şekil 72- Roma Hamamı Çizimi

(https://www.quora.com/What-was-bathing-in-public-in-the-Roman-Empire-like)

Avrupa'nın birçok yerinde Romalılar tarafından inşa edilmiş mühendislik harikası su kemerlerine rastlamak mümkündür. Günümüze kadar gelen en güzel örnekler batı Anadolu'da ve İstanbul'da yer almaktadır. Seramik ve cam malzemelerden yararlanılarak bu tasarımlar hayata geçirilmiştir (Ocak, 2009: 41-58). İstanbul'daki Bozdoğan su kemeri ve İspanya'nın Segovia kentindeki su kemerleri örnek olarak verilebilir ancak günümüzde suyun taşınımı farklı malzemeler kullanılarak yapılmaktadır.

Şekil 73- Su Kemeri Örnekleri (Bozdoğan Kemerleri, İstanbul- Türkiye)

(https://tr.wikipedia.org/wiki/Bozdo%C4%9Fan_Kemeri)

2.7. Seramik Kaplamalı Binalar ve Duvarlar

Seramik kaplama binaları dış cephe kaplamalarında da kullanılagelmiştir. Günümüzde endüstriyel ürünlerin kullanımı daha yoğun olsa da sanatsal tasarım ürünü olarak kullanılmış çok fazla seramik dış cephe kaplama örnekleri mevcuttur. Çini kaplamalar ise bir diğer seramik dış (hatta iç) cephe kaplama ürünü olarak binalarda yoğun bir şekilde kullanılmış, çok güzel sanatsal eserler ile binalar süslenmiştir. Seramik ile tüm bina duvarları kaplanabileceği gibi, seramik, duvar panoları ile de süsleme amaçlı kullanım alanı bulabilmektedir (Cingöz, 2022: 75-129).

Şekil 74- Seramik Bina Kaplama Örnekleri (Villa Nurbs House, Empuriabrava- İspanya)

(https://www.ceramicarchitectures.com/obras/villa-nurbs-house/)

2.8. Seramik İşaret ve Bilgi Levhaları

Bilgi ve işaret levhaları (yönlendiriciler, yer belirteçleri, bilgi- iletişim panoları, reklamlar, posterler, ticari tabelalar, sokak levhaları – bina numaraları) da kent mobilyalarının işlevlerine göre sınıflandırılmasında ayrı bir başlık olarak ele alınabilmektedir (Anzabi, 2016: 1-9). Bu amaçla seramik kullanımı oldukça sınırlıdır. Ancak bilgi seramikten yapılmış levhaları oldukça estetik ve hoşluk yaratan görüntüler oluşturabilir.

Şekil 75- Mehmet Tüzüm Kızılcan Atölyesi Seramik Kapı Numarası Örneği (İzmir-Türkiye) (Kadircan İsmail Avcı Kişisel Arşivinde)

Şekil 76- Seramik İşaret ve Bilgi Levhası Örnek Çizimleri

(https://www.artescudellers.com/en/349-tile-letters-and-numbers-a01456--8434167003482.html)

2.9. Seramik Sınırlandırıcılar

Kent mobilyaları işlevlerine göre sınıflandırılırken, sınırlayıcı amaçlarla (çitler, parmaklıklar, duvarlar, çiçeklikler, ağaç dibi korumaları) kullanılanlar olarak ayrı bir sınıfa ayrılabilirler (Asatekin, 1976: 247-263). Bu sınırlayıcıların metalurjisinde çok farklı malzemeler kullanılabileceği gibi seramik de malzeme olarak kullanılabilir. Meydanların, parkların ya da bazen yaya yollarının sınırlanması amacıyla kullanılabilirler. Bazen de yol kenarındaki topraklı alanın etrafında oturma birimi olarak kullanılabilecek şekilde de tasarlanabilir.

Şekil 77- Seramik Sınırlandırıcı Örnekleri

(https://www.archidiaries.com/projects/quincho-estudio-belgrano-estudio-va-arquitectos/#images_2-29)

Şekil 78- Seramik Sınırlandırıcı Örnekleri

(https://www.archidiaries.com/projects/quincho-estudio-belgrano-estudio-va-arquitectos/#images_2-29)

2.10. Seramik Üst Örtü Ögeleri [Çatılar, Gölgelikler (Pergolalar) Üstü]

Mimaride, örtü öğesi olarak kullanılan kiremit de bir seramik türü olup, sadece kamusal alanların üst örtüsü olarak değil, bir çok binada yaygın olarak kullanılmaktadır. Günümüzde klasik kiremit çatı örtüsü görünümlü farklı malzemelerden üretilmiş üst örtüler de kullanılmaktadır. Seramik çatı kiremitleri sürekli olarak doğanın kaprislerine maruz kalır. Yağmur, güneş ışığı, don veya yosun oluşumu, tüm bu faktörler karoyu etkileyebilir (Akyol, 2006: 91).

Şekil 79- Seramik Çatı Örneği

(https://i.pinimg.com/564x/9f/1e/4f/9f1e4fc738e86257fa8fff4866c53cf2.jpg)

2.11. Diğer Ögeler (Kümbetler, Kiosklar, Çöp Kutuları, Sergi Pavyonları, Çiçeklikler, Büfeler, Bisiklet Park Yerleri, Meydan Saatleri, Seramik Oyun Alanı Elemanları, Bayrak Direkleri, Kuş Evleri Vb.)

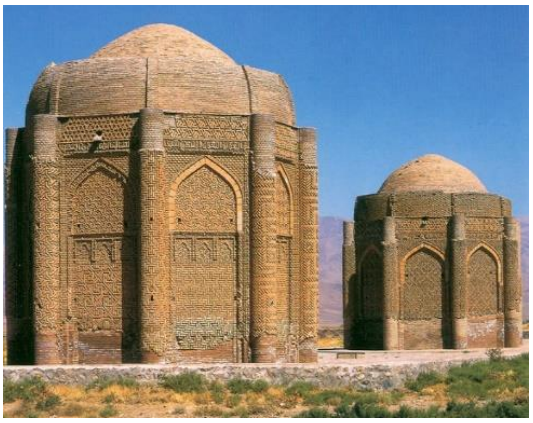
Kamusal alanda bulunan, yukarıda yer alan maddelerde sayılmayan, kent mobilyası olarak sınıflandırılabilecek birçok öğe daha bulunmaktadır (Akyol, 2006: 37).

Mezar yapılarından biri olan kümbetlere İslam mimarisinde önem verilmiştir. Kümbetler dönemin sanatını, mimarisini ve üslubunu barındırmaktadırlar. Bu nedenle kümbetlerin yapı elemanları çok farklı olabilmektedir. Kümbet-i Kabudi 1196-97 yılları arasında, mimar Ahmed Muhammed tarafından inşa edilmiştir ve seramik sanatının bezeme tekniklerinden biri olan sgraffito şeklinde tasarlanmıştır., Ebu Said Bahadır Han döneminde, 1328 yılında ölen ve öldüğünde Merâga'nın valisi olan eski bir Memlük kölesi Emir Şemseddin Karasungur için inşa edilmiş olan Kümbet-i Gaffariye'de 14. yüzyıla ait sırlı seramiklerin ve cam kandilin yüzeyinde peşkir ve çevgân arması bulunmaktadır. Kazıma tekniği ise gerek Selçuklu dönemi gerekse İlhanlı dönemi kümbetlerinde görülmektedir. Çini üzerindeki sırın bazı kısımlarının kazılmasıyla ortaya çıkan pişmiş toprağın rengi desen oluşturmaktadır (Yılmaz Çalışkan, 2023: 88-113).

Şekil 80- Seramik Kümbet Örnekleri

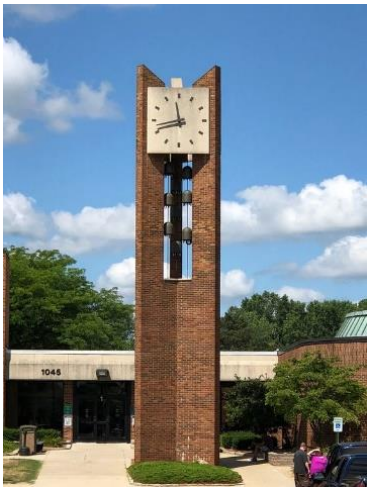
(https://dome.mit.edu/bitstream/handle/1721.3/55158/145338_sv.jpg?sequence=2)

Şekil 81- Seramik Kümbet Örnekleri

(https://okuryazarim.com/kumbet-i-kabud/)

Seramik saksılar, seramik çiçeklikler daha çok iç kamusal alanda karşımıza çıkabilen kent mobilyalarındandır. Aynı şekilde seramik çöp kutuları da ağırlıklı olarak iç kamusal alanda yer alan kent mobilyalarındandır. Kuleler, meydan saatleri de seramikten yapılabilir, ya da bazıları çini-mozaik ağırlıklı olabilir.

Şekil 82- Seramik Kule Örneği (Michigan'daki Eaton County Adliye Sarayı'nın Saat Kulesi- Amerika)

(https://3rdworldarchitecture.wordpress.com/2018/07/20/iglesia-de-estacion-atlantida/)

Literatürde kuş sarayı, serçe sarayı ve güvercinlik, kuş köşkü adlarıyla anılan kuş evi örneklerine Osmanlı mimarisinde 16.- 17. yüzyıldan itibaren rastlanmaktadır. Sıva, ahşap, tuğla veya taştan inşa edilmiş olan kuş evleri çoğunlukla medrese, cami, kütüphane, han, köprü ve türbelerde görülmekle birlikte sivil mimaride de örnekleri bulunmaktadır.

Şekil 83- Seramik Kuş evi Örneği

(https://jschatz.com/products/egg-bird-houses)

3. BÖLÜM
SERAMİK KENT MOBİLYASI ÖRNEKLERİ

3. BÖLÜM
SERAMİK KENT MOBİLYASI ÖRNEKLERİ

3.1. Antoni Gaudi ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Antoni Gaudi Cornet,1852-1926 yılları arasında yaşamış, projelerinde hem düz hem de eğimli olan yüzeylerde seramiği mozaik yöntemle kullanmış İspanyol bir mimardır. Özellikle dış yüzey uygulamaları ve bunun en güzel örneği olan Guell park ile ün yapmıştır. Casa Vicens, Gaudi'nin ilk karakterstik yapı örneğidir (Aktaş, 1998: 80-89).

Tasarımlarında doğadan esinlendiğini vurgulayan Gaudi'nin 1904-1906 yılları arasında Barselona'da tasarladığı Casa Batllo, Guell park için renklerle dolu bir hayal gücünün oluşumuna imkân sağlamıştır. Casa Batllo'nun çatısını, bacalarını ve su oluklarını seramikten yaparak temasını gök ve ögeleri olarak belirlemiştir (Aktaş, 1998: 80-89).

Şekil 84- Casa Vicens (Barselona- İspanya)

(https://casavicens.org/)

Şekil 85- Casa Batllo (Barselona- İspanya)

(https://www.casabatllo.es/en/)

Casa Milà'da ise renkli seramikler yerine beyaz yüzeyin kullanıldığı güzel yapı örneğidir.

Şekil 86- Casa Milà (Barselona- İspanya)

(https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/casa-mila-la-pedrera/)

Guell park, Gaudi için parlak bir teoriden çok iyi inşa edilmiş modellerini sunması açısından ününe ün katmıştır. Guell park, merkezinde büyük bir terası ve yapıları açısından oldukça cesur bir parktır. Yüzey tasarımı ise, katı kurallara bağlı mimari prensipleri olsa da Gaudi'nin özgürlük anlayışının yansımasıdır. Gaudi, Guell park ile o zamana kadar yerleşime açık olmayan bir alanı tasarlamış ve tasarımında doğal ortam ile uyuma yoğunlaşmıştır. Guell

parkta mimari, araziye uymakla kalmamış, mimari araziden çıkmış imajı vermektedir. 1984 yılında UNESCO tarafından koruma altına alınmıştır (Aktaş, 1998: 90-100).

Şekil 87-Park Guell (Barselona- İspanya)
(https://www.eligasht.com/Blog/wp-content/uploads/2018/02/1-123.jpg)

Şekil 88-Park Guell Oturma Birimleri (Barselona- İspanya)
(https://www.casabatllo.es/en/antoni-gaudi/park-guell/)

3.2.Nek Chand- Çhandigarh Kaya Bahçesi

Hindistan'da bulunan Çhandigarh kenti, planlanarak oluşturulmuş kentlere verilen önemli bir örnektir. Asıl adı Charles-Edouard Jeanneret-Gris olan İsviçre doğumlu Fransız yazar, ressam, tasarımcı, şehirci ve mimar Le Corbusier, Hint Tanrıçası (Çhandi), kale (garh) "Çhandi'nin Kalesi" anlamına gelen Çhandigarh kentini ve kamu yapılarını planlamış ve

uygulamıştır. Yol kontrol memuru olarak çalışan Nek Chand mesaisi bittikten sonra, önce işine yakın olan kentsel ve endüstriyel atık yığınlarından topladığı malzeme ve taşlar ile sonrasında da yakınlardaki nehir ve yıkıntılardan topladığı diğer objelerle 14 yıllık bir süre içinde gizlice iki bin civarında heykel oluşturmuştur. Daha sonraki zamanlarda kamuoyu baskısıyla, Nek Chand'ın eserine devam edebilmesi maaş ile burada çalışma imkânı sağlanmış ve ek olarak yanına çalıştırması için elli kişi, elektrik, su ve kullanması için de bir kamyon verilmiştir.

Nek Chand, tüylerden, binlerce cam parçasından, döküm atıklarından ve kırık seramik parçalarından yararlanmıştır. Atık seramikler; düzenlenen alanların bölümlere ayrılmasında, zemininde ve cephe kaplaması olarak kullanılmıştır. Atık seramiklerin mimari cephelerde kullanımına da rastlanmaktadır. On sekiz dönümlük Çhandigarh Kaya Bahçesi'nde; Hindistan sosyal yaşamının tüm katmanlarını betimleyen heykellerin, zemin ve cephelerinde farklı türlerdeki atık seramikler kullanılmıştır (Sevim ve Ağatekin, 2012: 92-197).

Şekil 89- Çhandigarh Kaya Bahçesinden Örnekler (Çhandigarh- Hindistan)

(https://www.veenaworld.com/blog/rock-garden-chandigarh-timings-entry-fee-ticket-address)

3.3. Gwen Heeney ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Gwen Heeney; kendisi ile özdeşleşmiş olan "Brickworks" (Tuğla Çalışmaları) tekniğini ile; "park ve bahçe seramikleri" olarak tanımlanan, Avrupa'da dış mekânlarda, anıtsal ölçülerde, fonksiyonel ve aynı zamanda sanatsal seramik eserler üreten bir sanatçıdır.

Eserlerini, mimari yapı tuğlalarının seri üretimini pres makinalar ile yapan fabrikalardan, pişmemiş halde ve deri sertliği kıvamında aldığı içi dolu blok tuğlaları kullanarak yapmaktadır.

Uzun süre ve çeşitli dış mekanlarda eserlerini verdikten sonra, 2003 yılında; tuğladan sanat eserleri üretmenin teknik özellikleri hakkında da bilgi vererek ham tuğla yığınından, tasarıma, eserin yapımına, sökümüne, pişirilmesine ve yerinde yeniden inşasına kadar olan süreci anlattığı "Brickworks" adlı kitabını yayımlamıştır (Yıldırım, 2017: 1-10).

Şekil 90- Gwen Heeney'in Eserlerinden Örnekler

(https://artuk.org/discover/artworks/taliesin-272009)

Şekil 91- Gwen Heeney'in Eserlerinden Örnekler

(https://artuk.org/discover/artists/heeney-gwen-19522016)

Gwen Heeney, Eskişehir'de Tepebaşı Belediyesi ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile 2001 yılından bu yana düzenlenen Pişmiş Toprak Sempozyumlarından dördüncüsüne katılarak ülkemizde de eserler vermiştir (Yıldırım, 2017: 1-10).

3.4.Nina Hole ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Nina Hole kile, yaratıcılığa ve grup çalışmalarına karşı olan tutkusu ile bilinmektedir. Seramik ve performans sanatının farklı yönlerinin senteziyle tasarladığı Fire Sculptures (Ateş Heykelleri) serisi ile ünü dünya çapına ulaşmıştır. Dış mekanlar için tasarladığı büyük seramik heykelleri serisinde, seramik sanatında kil kullanımından sonraki en önemli öge olan ateşin kontrolü üzerine yoğunlaşmıştır. Nina Hole, fırının ve ateşin üzerinde duracak şekilde yaptığı heykellerini ateşi kontrol ederek üretmiştir. Bu serisi ile; sadece teknik olarak ateşin kontrolü değil aynı zamanda yapısal olarak yüzeylerin oluşturulması ile biçim ve değişim kavramlarının yeniden sorgulanmasını sağlamıştır. Nina Hole, kilin bir mimari form olarak seramik sanatında kullanılmasına odaklanmış, yapım aşamasında da performans sanatı ve seramik sanatının birleştiği noktaya çok güçlü bir vurgu yapmıştır (Çakar, 2018: 1135-1145).

Şekil 92- Nina Hole'un Fırın Heykel Örneği

(http://ninahole.com/photo_gallery/photo_gallery6.html)

Hole, Fire Sculptures serisi eserlerini hiçbir zaman yanında taşıyamamaktadır. Çünkü onun eserlerinin mekâna ait olması, heykellerinin boyutları ve yapılış tarzıdır. Mekâna özgü yapılan sanat işleri mekândan bağımsızlaştığında estetik değerini genelde kaybeder. Bu durum

Nina Hole'un Ateş Heykelleri için de söylenebilir. Nina Hole'un heykelleri fırının üzerinde yükselerek üretildiği ve çok büyük olduğu için kendiliğinden mekâna aitlik kavramı ile buluşmaktadır. Geleneksel seramik anlayışının bir parçası olmayan bu özellik, Nina Hole tarafından seramiğe atfedilmiştir (Çakar, 2018: 1135-1145).

Ülkemizde, Ali Temel Köseler "Fırın Heykel" öncülerinden olup, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü öğrencilerinin ortak çalışma yapabilecekleri bir proje olarak tasarladığı "Fırın Heykel 554" projesi dikkat çekmektedir (Köseler, 2010: 80-99).

Şekil 93- Fırın Heykel 554 Projesi (İzmir- Türkiye)
(Köseler, 2010: 96)

3.5. Jun Kaneko ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Jun Kaneko, anıtsal seramik heykel alanında öncü bir sanatçı olarak tanınmaktadır. Kaneko, "Dünyadaki her şey aynı boyutta olsaydı, ölçü kavramına gerek kalmazdı." ilkesini benimsemiştir. Eserlerinde; insan ve doğayı seramik heykelleri aracılığıyla resmetme süreciyle kendi ifade biçimini geliştirmiştir. Seramik eserlerinde kullandığı renk geçişleri ile toplum hiyerarşisini vurgulamaktadır. Kırmızı kil kullanan sanatçı, eserlerinde gerçek imgeleri ve hayali gerçeklik algısını yüzeysel desenlerle ifade ederek soyut ve metaforik sanat arasındaki sınırları zorlamaktadır (Tok, 2024: 33-49).

Sanatçının eserlerinde işlediği ana temalardan biri de sosyal adaletsizlik ve eşitsizliktir. Bunun yanı sıra, kimlik ve aidiyet konuları da sanatçının eserlerinde önemli bir yer tutmaktadır.

Şekil 94- Jun Kaneko'nun Eserlerinden Örnekler

(Tok, 2024:33-49)

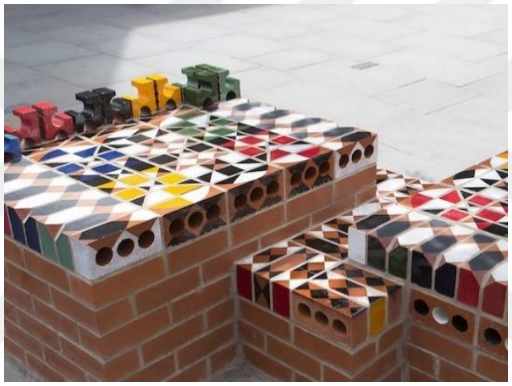
3.6. Maria Gasparian ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Londra'da yaşayan ödüllü bir seramik sanatçısı, tasarımcı ve mimar olan Maria Gasparian, Ermenistan ve Londra'da mimarlık eğitimi almış ve Londra Sanat Üniversitesi Central Saint Martins'te seramik alanında yüksek lisans ve doktora yapmıştır. Doktora çalışması, Birleşik Krallık'ta keyifli kentsel alanların tasarımına katkıda bulunmayı amaçlayan mimari seramiklerin tasarımı, zanaat yapımı ve üretimi üzerine olan Maria Gasparian, sırlı seramiklerin kamusal alanlarda mimari bir malzeme olarak kullanılmasına odaklanmıştır.

Seramik sanatçısı Maria Gasparian, Wandsworth Borough Council tarafından Battersea'deki yeni bir konut projesi için kamusal sanat eseri yaratmak üzere görevlendirilmiş ve Maria'nın eseri, Battersea'de renkli camsı mozaikler üreten ve şu anda Surrey Lane Sitesi olan Randall Caddesi'nde yaşayan Jesse ve Henry Rust Viktorya dönemi mozaik üreticilerinin mirasından esinlenmiştir. Maria, sanat eserinin açık alanlara canlılık ve eğlence getireceğini umduğunu söylüyor.

Maria amacını, ısmarlama dokunsal ve renkli seramik yüzeyler, heykelsi öğeler ve sokak mobilyaları aracılığıyla benzersiz, sosyal açıdan kapsayıcı ve canlı bir çevreye ve yer duygusuna katkıda bulunan çok duyulu deneyimler sağlamak olduğunu belirtmektedir.

Çalışmaları ile 2016 yılında Unilever Sustain-Ability ödülünü ve Mullen Lowe Nova inovasyon ödülünü kazanmış, mimari seramiğin küresel uygulamalarını araştırmak üzere Winston Churchill bursu'na layık görülmüştür (Gasparian, 2016: 1-41). St Mary-le-Bow Churchyard, Cheapside, London, United Kingdom'da bulunan bu çalışması 2018 Birleşik Krallık "Bricks Award" ile ödüllendirilmiştir.

Şekil 95- Maria Gasparian'ın Eserlerinden Örnekler
(https://www.mariagasparian.co.uk/public-art/ceramic-city-bench)

3.7. Serhii Makhno ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Ukraynalı, seramik sanatçısı ve mimar Serhii Makhno'nun çalışmaları, sanatçının uzun süredir ilham kaynağı olan Japon wabi-sabi estetiğini ve felsefesini somutlaştırmaktadır. Makhno'nun ışık serileri ister küçük ister anıtsal olsun, sanatsal duyarlılığını örnekliyor. Her biri, sanatçı ve stüdyodaki seramikçi ekibi tarafından elle şekillendirilen organik şekilli, yüksek dokulu, heykelsi bir siluete sahiptir. Makhno, Ukrayna kültür mirasını doğadan aldığı ilhamla iç içe geçirerek geleneklere bağlı, zamansız ve çağdaş eserler yaratmaktadır (Yerebakan, 2023: 1)

Daha çok iç mekanlarda kullanılan seramik mobilyalar tasarlıyor olsa da; dış mekanlarda kullanılabilecek olanları da tasarlamaktadır. Özellikle de üç boyutlu yüzey kaplama seramikleri dikkati çekmektedir.

Şekil 96- Serhii Makhno'nun Eserlerinden Örnek
(https://interiordesign.net/designwire/10-questions-with-serhii-makhno/)

3.8. Marlo Bartels ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Kalıcı seramik ve taş heykeller, mozaikler, resimli duvar resimleri ve işlevsel sanat eserleri üreten ve talep edilene yerlere yerleştiren Marlo Bartels seramik karo, terrazzo ve taş ile çalışmaktadır. Kil elementleri elle şekillendirmeyi, biçimlendirmeyi ve sırlamayı tercih etmektedir.

Bartels'in çalışmalarının sorunlu görünen yanı, sanat, zanaat veya dekorasyon arasındaki sınırı önemsememesidir. Çağdaş sanatın çoğu, neredeyse sorun odaklıyken, Bartels'in çalışmaları, izleyiciye meydan okumak yerine, şakacı bir şekilde kişiyi kelimenin tam anlamıyla içinde ve onunla rahatlamaya teşvik etmektedir.

Bartels'in çalışmaları daimî bir görünüme sahiptir. Kalıcı, inatçı, azimli ve sabit bir görünüm hedefleyen Bartels, dünyaya kendinden daha uzun süre yaşayacak, bir şekilde ölümlü benliğinin ötesine geçebilecek eser bırakma fikrinden hoşlanmaktadır.

Los Angeles'taki eski fabrika binasının çevresindeki Gladding McBean duvar resimlerini gördükten sonra Bartel'in çalışmaları nihai şeklini almaya başladı. Mimari fayans işleriyle ilgilendi. Kaliforniya seramiklerinin tarihini araştırarak bu alanda uzmanlaştı ve keşfettiklerinden derinden etkilendi. Bartels'in çalışmaları bir bakıma hem sanayi öncesi hem de sanayi sonrası dönemlere gönderme yapmaktadır. Eserlerinin malzemesi olan pişmiş toprak, makinelerden önceki bir zamana gönderme yaparken, pişmiş toprakları, makineleşmeye fazla bağımlı olan bir toplumun atılmış atıklarının daha iyi ifade eden nesnelere dönüştürülmesi de geleceğe gönderme yapmaktadır (Hakan, 2003: 79-80).

Çalışmaları arasında heykeller, iç ve dış mekân duvarları, çeşmeler, zeminler ve işlevsel sanat eserleri yer almakta olup dayanıklılık ve az bakım gerektirme özelliklerine sahiptir. Renkler sayısızdır, solmaz ve grafitiye karşı dayanıklıdır (Colburn, 2023: 1).

Şekil 97- Marlo Bartels'in Eserlerinden Örnek
(Colburn, 2023: 1)

Şekil 98- Marlo Bartels'in Eserlerinden Örnekler
(Colburn, 2023: 1)

3.9. Hun Chung Lee ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Seul'deki Hong-ik Üniversitesi'nde, 1986-1991 yılları arasında seramik heykel alanında lisans eğitimini aldı. Eğitimine San Francisco ve Kore'de devam etti ve Gyeonggi-do'daki Kyung-Won Üniversitesinde mimarlık alanında doktorasını tamamladı.

Pratiğe kavramsalcı yaklaşımlar getiren bir sanatçı olarak tanınan Hun Chung Lee, sıklıkla, çeşitli disiplinler arasındaki sınırları kasıtlı olarak karıştıran büyük ölçekli enstalasyonlarla çalışır. Çalışmaları, merkezinde büyük ölçekli seramik heykel formlarının yer aldığı çoklu ortamlara yoğunlaşmıştır. Sanat eleştirmenleri kendisini "…bir çömlekçi, heykeltıraş, tasarımcı, mimar, ressam, enstalasyon sanatçısı, şair ve işçidir, çünkü ham insan karakteriyle doludur…" şeklinde tanımlamaktadır. Kendi yorumu ise; "Bir sanatçı olarak toplumun bir üyesi gibi yaşamak iyi hissettiriyor ne eksik ne fazla" şeklindedir.

Sanatçı sandalyeleri, tabureleri, masaları ve divanları modellenmiş ve atık seramikten üretmektedir. İşlerindeki baskın his her zaman bir yaşama sevinci, etrafta olmaktan ve yaşamaktan duyulan bir mutluluktur (Soo-Jong; 2021: 1).

Şekil 99- Hun Chun Lee'nin Eserlerinden Örnekler

(https://messumswiltshire.com/exhibitions/exhibition-lee-hun-chung/)

Şekil 100- Hun Chun Lee'nin Eserlerinden Örnekler

(https://messumswiltshire.com/exhibitions/exhibition-lee-hun-chung/)

3.10. Alexis Gregg ile Tanner Coleman ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Alexis Gregg ve Tanner Coleman, her biri kil, tuğla ve diğer malzemelerle heykel yapma yöntemlerinde kendi geçmişine sahip birlikte çalışan, kültürel yerleşim ve kamusal sanat konularında ortak bir ilgi alanında çalışan, dünya çapında müzelerde, parklarda ve okullarda kamusal sanat eserleri bulunan ikilidir.

Alexis ve Tanner, her ikisinin de lisans eğitimi gördükleri Georgia Üniversitesi'nde tanış birlikte çalışmaya devam ettiler. Alexis Gregg Gürcüstan Macon'daki Wesleyan College'da öğretim üyesi olarak görev yaparken Tanner Coleman ise özel tuğla, kiremit, beton ve kamusal

sanat eserleri üreten Ant Sculpture and Design Şirketini yönetmektedir (Ceramics Monthly; 2019: 1)

Şekil 101- Alexis Gregg ve Tanner Coleman'ın Eserlerinden Örnekler

(https://ceramicartsnetwork.org/ceramics-monthly/ceramics-monthly-article/Studio-Visit-Alexis-Gregg-and-Tanner-Coleman-Macon-Georgia#)

Şekil 102- Alexis Gregg ve Tanner Coleman'ın Eserlerinden Örnekler

(https://ceramicartsnetwork.org/ceramics-monthly/ceramics-monthly-article/Studio-Visit-Alexis-Gregg-and-Tanner-Coleman-Macon-Georgia#)

3.11. Sadi Rıfat Diren ve Seramik Eserlerinden Örnekler

İstanbul, 1927 doğumlu, Sadi Rıfat Diren, Işık Lisesinde ve College Saint Michel'de eğitim almıştır. İki yıl hukuk eğitimi sonrasında, sanata olan tutkusu ile girdiği İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (Mimar Sinan Üniversitesi) Seramik Bölümü'nden 1953'ten mezun olmuş, Almanya'da edindiği teknolojik bilgi ve deneyimle kendine has, özgün üslubunu oluşturmuştur. Türkiye'ye döndüğü 1964 yılında, Eczacıbaşı Seramik Fabrikaları'nda sanatçı ve İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'ne öğretim üyesi olarak göreve başlamıştır. 1970'te profesör, 1982'de ise Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine dekan olmuştur, 1988 ve 1991'de tekrar dekan seçilmiştir. Devlet sanatçısı unvanına da sahiptir (Köse Bölük, 2019: 19-25).

Sadi Rıfat Diren, kendi politik ve eleştirel yaklaşımı ile Anadolu'nun boğa figüründen ve Hitit'ten aldığı form anlayışını, birleştirerek geleneksel çıkışlı modern heykeller yaratmıştır. Toprağın doğal renklerini uygulamayı tercih etmiştir. Ağırlıklı olarak iç mekanlara yönelik eserler veren Diren, duvar panoları ile ayrı bir üne sahiptir.

Şekil 103- Sadi Rıfat Diren'in Eserlerinden Örnek

(https://sevincozarslan.blogspot.com/2015/02/butun-seramiklerim-ykld-bir-ben-kaldm.html)

Şekil 104- Sadi Rıfat Diren'in Eserlerinden Örnek

(https://sevincozarslan.blogspot.com/2015/02/butun-seramiklerim-ykld-bir-ben-kaldm.html)

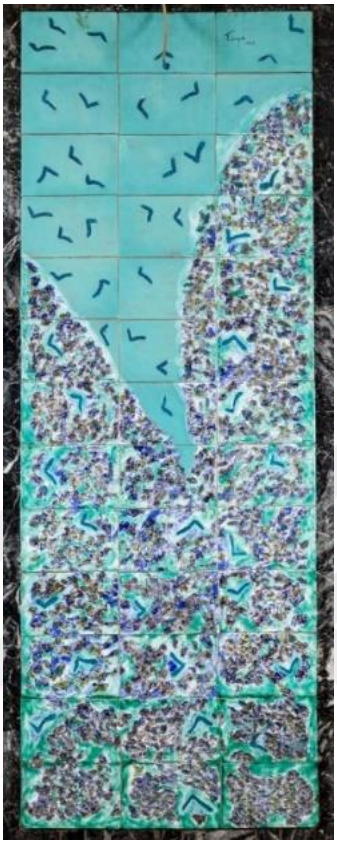
3.12. Füreya Koral ve Seramik Eserlerinden Örnekler

İstanbul Büyükada'da 1910 yılında doğan sanatçı, birçok sanatçı yetiştirmiş Şakir Paşa ailesinin bir üyesi olarak iyi bir öğrenim görmüş; sanatla iç içe bir yaşamı olmuştur. Notre Dame de Sion Kız Lisesi'nde eğitimi sonrası bir süre İstanbul Üniversitesi'nde Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümüne devam etmiştir. Hastalığı nedeniyle İsviçre'de bulunduğu dönemde teyzesinin oyalanması için yolladığı seramik alet ve materyali dolayısıyla ilk defa seramiği ciddi bir uğraş olarak başlamıştır.

Çalışmalarını Fransız seramikçi Georges Serré'nin desteği ile, Paris'te özel bir seramik atölyesinde sürdürmüş, seramiğe Türkiye'de devam etmek için Paris'te yaptırdığı seramik fırınını 1951'de İstanbul'a getirtmiştir. Türkiye'de hayat şartları çok zor olmasına rağmen ülkenin ilk Seramik Sanat Atölyesi'ni kurmuştur. Bu atölye ülkemizin usta seramik sanatçılarını yetiştiren bir okul görevi görmesi bakımından önem taşımaktadır. Füreya Koral'ın seramik atölyesinden Mehmet Tüzüm Kızılcan, Bingül Başarır, Binay Kara, Alev Ebüzziya, Müfide Çalık gibi birçok usta seramik sanatçısı yetişmiştir (Uyumaz, 2021: 20-59).

Füreye Koral'ın seramik sanatına kazandırdıklarının yanı sıra sanata ve sanat eserine bakış açısı da dikkat çekmektedir. Müzelere ve galerilere hapsolmuş sanat eserlerinden ziyade insanla iç içe olan ve insanla sanatın etkileşim içinde olduğu eserler üretmeyi tercih etmiştir. Sanatı, halk için yapan sanatçı halktan ve geçmişten gelen kültürden beslenmiştir. Bu nedenle

çalışmalarının çoğunda Anadolu esintilerini görmek mümkündür (Sevim ve Yeşilmen, 2017: 127-135).

Şekil 105- Füreya Koral'ın Eserlerinden Örnekler
(https://www.mimarizm.com/etkinlikler/sergiler/fureya-nin-izinde_128818)

3.13. Atilla Galatalı ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Arhavi, Artvin 1936 doğumlu Atilla Galatalı, Türkiye'de seramik sanatının öncülerinden kabul edilmektedir. Geçirdiği menenjit hastalığı sonucu duyma yetisini kaybetmiş ve okulu bırakmıştır. 1957'de Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun atölyesinde mozaik çalışmalarına başlayan Galatalı'nın 1970'lerden sonra yaptığı üç boyutlu çalışmalarında Selçuklu sanatının sağlam biçim anlayışının etkisine gözlenmekte ve mimari yapılarda ürettiği duvar panolarıyla öne çıkmaktadır. Sanatçı, dengeli yalın anlatım üslubu ve soyut biçim anlayışı ile tanınmaktadır (Kahraman, 2017: 96-102).

Galatalı, Türkiye'de seramik sanatının teknik ve biçim açısından yeni bir form kazanmasına öncülük etmiştir. Seramiğe yüzey ve formlar üzerinde uyguladığı, hareket ve dalgalanmalar sanatçıya anlam ve biçim özelliği kazandırmıştır. Sanatçının 150'den fazla büyük ebatlı pano uygulaması yaptığı bilinmektedir (Özgüven, 2013: 1).

Şekil 106- Atilla Galatalı'nın Eserlerinden Örnekler

(https://kulturenvanteri.com/tr/yer/anafartalar-carsisi-seramik-panolari/#17.1/39.941544/32.856064)

3.14. Hamiye Çolakoğlu ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Trabzon'da 1933 yılında doğan Hamiye Çolakoğlu, Ankara'daki ilk ve ortaöğrenim sonrasında resim sanatına ilgi duymaya başlamıştır. Bin dokuz yüz elli dokuz yılında kazandığı bursla Floransa'daki Istituto Statale D'arte per la Ceramica'da (Devlet Seramik Sanat Enstitüsü) öğrenim görmüş, 1965'te Türkiye'de kendi seramik atölyesini kurarak ve çalışmalarına burada devam etmiştir. Hamiye Çolakoğlu, 1983'te Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde Seramik Bölümünü kurmuştur. Devlet sanatçısı unvanına sahip olan sanatçı, akademik kariyerine ölümüne kadar Hacettepe'de devam etmiştir. Çolakoğlu, yaşamı boyunca onlarca sanat etkinliğinde yer almış, 2020 yılında, Hacettepe Üniversitesi bünyesinde kendi adını taşıyan ve sanatçının eserlerinin sergilendiği bir seramik müzesi açılmıştır (Başıbüyük, 2019: 5-67).

Şekil 107- Hamiye Çolakoğlu'nun Eserlerinden Örnek
(https://pismistoprak.tepebasi.bel.tr/sanatcilardetay.asp?id1=84)

3.15. Mehmet Tüzüm Kızılcan ve Seramik Eserlerinden Örnekler

Kemalpaşa, Yukarıkazılca'da 1941 yılında doğan Mehmet Tüzüm Kızılcan'ı, çok küçük yaşlarda tanıştığı ve toprağı bir oyun aracı olarak kullanması seramik sanatına yöneltmiştir. Seramik ile uğraşmasının onun için tesadüf değil bir seçim olduğunu her söyleşisinde vurgulayan sanatçı, İstanbul Teknik Üniversitesinde aldığı bir yıllık elektrik mühendisliği eğitimi sonrasında, seramikle ilgilenme arzusuyla Fureya Koral'a ulaşarak ondan ders almaya başlamıştır.

Yurtdışında seramik eğitim almış ve Türkiye'ye döndükten sonra farklı seramik atölyelerinde ve farklı seramik grupları ile çalışan sanatçı, 1970 yılında; o dönemde İzmir'de kurulan ilk atölye olarak nitelendirilen Sersa Seramik Atölyesi'ni kurmuştur. Sanatçı tarafından "çamur yok, sır yok" diye nitelenen dönemde, çamur ve sırlarına kendi teknik bilgisi ile çözüm getirmeye çalışmış ve ürettiği sırları yıllarca eserlerinde kullanmıştır (Güngör, 2023: 1).

Şekil 108- Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinden Örnekler
(Kadircan İsmail Avcı'nın Kişisel Arşivinden)

Şekil 109- Mehmet Tüzüm Kızılcan'ın Eserlerinden Örnekler
(Kadircan İsmail Avcı'nın Kişisel Arşivinden)

3.16. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu

Eskişehir'de Tepebaşı Belediyesinin öncülüğünde, Hisarlar ve Kılıçoğlu'nun ana sponsoru, Anadolu Üniversitesi ve birçok kuruluşun desteğiyle sürdürülen Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu, ilk kez 2001 yılında yapılmış, geleneksel hale gelen sempozyumun on altıncısı 2023 yılında düzenlenmiştir. Sempozyumun amacı bu sıcak yapı malzemesinin; bilimsel, sanatsal ve sektörel olarak ele alınmasını sağlamaktır.

Sempozyumda; katılan sanatçı ve bilim insanları tarafından bildiriler sunulmakta ve uygulamalar yapılmaktadır. Bu uygulamalar ile seramik ve heykel şehri olan Eskişehir'e güzel görünüm kazandırılmaya çalışılmaktadır. Sempozyumlarda sunulan bildiriler ile katılan sanatçılar ve sempozyum sırasında üretilen eserlerin görsellerine Tepebaşı Belediyesinin web sayfasından ulaşılabilmektedir (Ataç, 2023: 1).

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Kuruluş yılında düzenlenen 16. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak sempozyumuna katılan sanatçılar tarafından (25 sanatçının, 28 asistan öğrenci ile birlikte hazırladığı 60 eserden oluşmaktadır) üretilen "Sonsuz Cumhuriyet Anıtı" kadim Anadolu uygarlıklarından çağdaş Cumhuriyetimize kadar bu topraklarda süregelmiş ve bizi biz yapan kültür mozaiğini yansıtmaktadır Cumhuriyetimizin ışığını bir ışın demeti formunda sunan bu eserin her bir ışınında yurdumuzun farklı yerlerinden gelen sanatçıların farklı duygu ve hisleri aktarılmıştır. Merkezinde Cumhuriyetimizin yaşının ve kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün yer aldığı bu anıt eserin yapımında 8 ton çamur kullanılmıştır. Bu eser 100. yıl için Türkiye'de üretilmiş ilk ve tek kolektif heykel olma özelliği taşımaktadır. Ülkemizde benzer sanatsal aktivitelerin Cumhuriyetimiz ile nice yüzyıllara ulaşmasını temenni ediyorum.

Şekil 110- Sonsuz Cumhuriyet Anıtı

(https://pismistoprak.tepebasi.bel.tr/sanatcilardetay.asp?id1=169)

SONUÇ

Kamusal alanı güzelleştiren, insanlara bu alanlarda hoşluk hissi veren bazen de işlevleri ile kullananların ihtiyaçlarını gideren kent mobilyaları metalurjisinde birçok malzeme kullanılmış, kamusal alanlara yerleştirilen kent mobilyalar kullanıcıların hem estetik duygusuna hitap ederek hem de işlevleri ile kullanım alanı bulmuşlardır.

Her ne kadar kent mobilyası tasarlamış tüm sanatçılara çalışmamızda yer verilememiş olsa da çalışmamız; seramiğin kent mobilyalarının üretiminde yeterince kullanım alanı bulamadığı düşüncesini doğurmaktadır. Aslında seramik bir çok özelliği ile (yüksek sertliği, yüksek boyutsal kararlılığı, iyi aşınma direnci, korozyona ve kimyasal saldırılara karşı yüksek direnci, yüksek hava koşullarına dayanıklılığı, yüksek erime noktası, düşük termal genleşmesi, düşük ve orta termal iletkenliği, iyi elektrik yalıtımı, düşük ve orta gerilme mukavemeti, yüksek basınç dayanımı gibi) kent mobilyası metalurjisinde daha fazla yer alması gerektiği halde muhtemelen maliyet ve emek yoğun bir malzeme olması nedeniyle fazla kullanım alanı bulamamakta, kırılganlığı ve zayıf darbe dayanıklılığı da buna katkı sağlıyor gibi görünmektedir. Ayrıca; sanatsal-estetik özelliği de düşünülecek olursa tekil üretimler, seramiğin kent mobilyası metalurjisinde geniş alan bulmasını da zorlaştırmaktadır.

Seramik, endüstriyel alanın desteği kent mobilyası metalurjisinde daha fazla yer alabilir, ayrıca Tepebaşı Belediyesi'nin uygulamasına benzer bir şekilde yerel yönetimler de seramiğin kentin güzelleşmesinde, topluma daha yaşanabilir kamusal alanların sunulmasında seramikten daha fazla faydalanılabilir kanaatindeyim.

KAYNAKÇA

Kitaplar

BARSOUM, Michale (2003). *Fundamentals of Ceramics*, London: IOP Publishing Ltd.

BOOKCHIN, Murray (2014). *Kentsiz Kentleşme: Yurttaşlığın Yükselişi ve Çöküşü,* çev. Burak Özyalçın, İstanbul: Sümer Yayıncılık.

LYNCH, Kevin (2010). *Kent İmgesi*, çev. İrem Başaran. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Yaylacık Matbaacılık.

MUSIKANT, Solomon (1991). *What Every Engineer Should Know about Ceramics,* New York: Marcel Dekker Inc.

Makaleler

ASATEKİN, Mehmet (1976). "Endüstri Tasarımında Tasarım Ölçütlerine Bütünsel Bir Yaklaşım", *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Sayı 2, ss. 247-263.

AKSU, Özge Volkan (2012) "Kent Mobilyaları Tasarımında Özgün Yaklaşımlar", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt 2, Sayı 6, ss. 373-386.

ÇAKAR, Nurtaç (2014). "Kent, Kamusal Alan ve Anıt Heykel İlişkisi", *Sanat Dergisi*, Sayı 26, ss. 37-54

ÇAKAR, Nurtaç (2018). "Çağdaş Seramik Sanatında Gelenekselden Günümüze Bir Bağ: Nina Hole", *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 6, Sayı 28, ss. 1135 – 1145.

ÇALIŞKAN, Vedat (2007). "Mekân Kullanımındaki Farklılıklar Üzerine Bir Yaklaşım: Bursa Ve Çanakkale'nin Periyodik (Haftalık) Pazarlarından Örnekler", *Doğu Coğrafya Dergisi,* Cilt 12, Sayı 18, ss. 49-78.

ÇATALYÜREKOĞLU, S. – ALTIPARMAKOĞULLARI, Y. (2023) "Kent Mobilyalarının Tasarım Süreçlerinin ve Ergonomisinin Üretici ve Kullanıcı Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi", *Tasarım + Kuram*, Cilt 19, Sayı 39, ss. 296-315.

ERDÖNMEZ, E. - ÇELİK, F. (2016). "Kenstel mekanda kamusal alan ilişkileri." *TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, Sayı 14, ss. 145-163.

FIRAT, Serap (2002). "Kentsel Alanlarda Kamusal Alan", *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt 11, Sayı 3, ss. 41-72.

GENÇ, Melda (2023). "Seramik Sanatının Aydınlatma Tasarımına Etkisi: Işık Heykelleri". *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, Sayı 106, ss. 724–737.

GHORAB, P. - YÜCEL CAYMAZ, G.F. (2014). "Evaluation Of Street Furniture According to Basic Design" *Principles*, Cilt 4, Sayı 3, ss. 750-772.

GÖKBEL, Firdevs Müjde (2019). "Seramik Malzeme ve Ses İlişkisi", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Mart 2019 Özel Sayı, ss. 51-66.

GÜNEŞ, Serkan (2005). "Kent Mobilyası Tasarımında Disiplinler Arası Etkileşim", *Planlama*, Sayı 33, ss. 92-95.

İNANAN, Filiz (2012). "Sinop Balatlar Kilisesi Kazısı Sırlı Bizans Seramik Buluntularının Ön Değerlendirmesi", *Turkish Academy of Sciences, Journal of Archaeology*, Sayı 15, ss. 147 – 160.

KAHRAMAN, Gülşen (2017). "Mimari Duvar Yüzeyi Seramik Çalışmalarında Atilla Galatalı'nın Yeri", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* ss. 96-102.

KAPLAN, H. – ÖZTÜRK, M. (2004). "Engelliler, Kamu Mekânı ve Engelsiz Tasarım: Kamusal İç Mekanlarda İrdelenmesi İçin Bir Çerçeve", *Planlama*, Sayı 2, ss. 67-74.

KARAYILMAZLAR A.S. - ÇELİKYAY H.S. (2018). "Kentlerde Kamusal Alanların Tasarımı ve Önemi", *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Sayı 17, ss. 83-90.

KEDİK, Ayşe Sibel (2011). "Kamusal Alan, Kent ve Heykel İlişkisi", *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, ss. 229–240.

KEDİK, Ayşe Sibel (2012). "Kamusal Alan ve Türkiye'de Heykelin Kamuya Açık Alanlarda Var Olma Koşulları", Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, ss. 77-91.

KÜPLEMEZ, B. - GÜNGÖR, M.C. (2023). "Çağdaş Seramik Sanatında Mozaik Tekniği", *Görünüm*, Sayı 14, ss. 41-60.

ÖZDEMİR ŞAHİN, H - EŞBAH TUNÇAY, H. (2023). "Kent Parklarının Tarihi Süreç İçerisindeki Rolleri ve Sürdürülebilir Kent Parkları", *Türkiye Peyzaj Araştırmaları Dergisi,* Cilt 6, Sayı 2, ss. 137-155.

SEVİM, S. - AĞATEKİN, E. (201)2. "Kamusal Alanda Atık Seramiklerin Kullanımına Bir Örnek: Şandigar Kaya Bahçesi Hindistan", *Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt 3, Sayı 3, ss. 92-197.

SEVİM, S. - ÖZÜDOĞRU, Ş. – EĞİN, M. (1992). "Kültürel İletişimde Seramiğin Yeri: Mayolika ve Delf Seramikleri üzerine Araştırma", *Kurgu Dergisi*, Sayı 10, ss. 213-235.

SEVİM, S. – YEŞİLMEN, N. (2017). Füreya Koral: Meclis Seramikleri, *SDÜ ART-E Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Dergisi*, Cilt 10, Sayı 19, ss. 127-135.

SONG, S. – BAO, S (2022). "Co-build City "SMILE PLACE"- The History and Future of Urban Furniture", *Asian Social Science*, Cilt 18, Sayı 5, ss. 1-7.

YILDIRIM, Burak (2017). "Gwen Heeney ve Brickworks Uygulama Tekniği", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* Sayı 53, ss.1-10.

YILMAZ ÇALIŞKAN, Güler (2023). "Merâga Kümbetlerindeki Çini Süslemeleri Üzerine Bir Araştırma (Selçuklu ve İlhanlı Dönemi", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 138, ss. 88-113.

YILMAZ, F. – KÖSELER, A. T. (2023). "Çağdaş Seramik Sanatında İnorganik Katkılı Seramik Bünyeler", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Sayı 143, ss. 178-196.

YURT, Remziye Gül (2020). "Kentleşmenin Tarihsel Gelişimi", *Disiplinlerarası Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 7, Haziran 2020, ss. 19-44.

Kitap İçi Bölüm

ÇELİKYAY, Hatice Selma (2017). "Kent İmgelerinin Kamusal Alanı Tariflemedeki Rolü", *Kamusal Alanların Mekânsal Organizasyonu* (ed. Hatice Selma Çelikyay), Bartın Üniversitesi Yayınları, ss. 19-40.

ÖZBEK, Meral (2004). "Kamusal Alanın Sınırları", *Kamusal Alan* (ed. Meral Özbek), Hill Yayın, ss. 19-89.

Basılmamış Kaynaklar

AKSU, Volkan (1998). *Kent Mobilyalarının Yer Aldıkları Mekânlara Etkileri Üzerine Trabzon Kenti Örneği-Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Yrd. Doç. Dr. Ayşe Sağsöz, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı, Trabzon.

AKTAŞ, Safiye (1998). *Peyzaj Mimarisinde, Mozaik Yöntemle Seramik Malzemeyi Kullanan 20.yy Sanatçıları; Gaudi, Hundertwasser*, Yüksek Lisan Tezi, dan. Prof. Dr. Tülay Baytuğ, Mimar Sinan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, İstanbul.

AKYOL, Elif (2006). *Kent Mobilyaları Tasarım ve Kullanım Süreci*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Dr. Ahmet Cengiz Yıldızcı, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

ANZABİ, Naeimeh (2016). *The Usage of Urban Furniture in City Advertisement*, 4 th . International Congress on Civil Engineering, Architecture and Urban Development 27-29 December 2016, Shahid Beheshti University, Tehran.

BAŞIBÜYÜK, Gülşen (2019). *Çağdaş Türk Seramik Sanatında Hamiye Çolakoğlu' nun Yeri,* Yüksek Lisans Tezi, dan. Dr.Öğr.Üyesi A:Temel Köseler. Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanat Enstitüsü, Seramik ve Cam Tasarımı Anasanat Dalı, İzmir.

BODUROĞLU, Şenay (2001). *Kentsel Dış Mekânların Aydınlatılmasının Kentsel Tasarım İlkeleri Açısından İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Doç. Dr. Gülşen Özaydın, MSGSÜ, Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

CANDUR, Hüseyin Tolga (2019). *Antik Çağda Agora,* Yüksek Lisans Tezi, dan. Dr. Öğr. Üyesi Murat Orhun, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Eskiçağ Tarihi Bilim Dalı, Denizli.

CİNGÖZ, Alper (2022). *Mimarlıkta ve İç Mimarlıkta Tasarım Ögesi Olarak Seramik Pano Kullanımı*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Doç. Dr. Rabia Köse Doğan, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tasarım Ana Bilim Dalı Tasarım Bilim Dalı, Konya.

ÇAKAR, Nurtaç (2014). *Kamusal Alanda Seramik Heykeller*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Zerrin Bilir, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik ve Cam Ana Sanat Dalı, İstanbul.

ÇELİKOĞLU, Öncü (2017). *Anıtsal Seramikler,* Yüksek Lisans Tezi, dan. Doç. Dr. Kemal Uludağ, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, Eskişehir.

DEMİRARSLAN, D. – ALGAN, Ö. – YÜCE, O. (2005). *Kentsel Mekan Tasarımında Fiziksel Çevre Kurucu Öğesi Olarak Heykel: Kocaeli Örneği*, Günümüz Türk Heykel Sanatının Sorunları", 2. Uluslararası Hereke Mermer Heykel Sempozyumu, Kocaeli.

GORDON, Zachary M. (2013). *Hikaye Anlatan Su Oyunları*, Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışma Raporu dan. Doç. Dr. Tuğrul Emre FEYZOĞLU, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, Ankara.

HAKAN, Ezgi (2003). Tarih Öncesinden Günümüze Geleneksel ve Çağdaş Seramik Mozaikler, Yükzek Lisans Tezi, dan. Prof.Zehra Çobanlı. Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, Eskişehir.

ILICALI, Ömer Cenker (2013). XV-XVII. Yüzyıl İznik ve italyan Mayolika Seramiklerinin Teknik, Motif ve Uslup Bağlamında Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, dan. Doç.Dr. Tarkan Okçuoğlu. İstanbul Üniveristesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.

KEÇECİOĞLU DAĞLI, P. - ÖZDEMİR DURAK, M. (2022). *Smart urban furniture as innovative landscape design elements in public spaces*, III. International Urban Research Congress, Kasım 2022, Aksaray.

KÖSE BÖLÜK, Dilara Özgen (2019). *Sadi Diren'in Çağdaş Türk Seramik Sanatındaki Yeri ve Figüratif Çalışmaları*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Dr. Orhan Cebrailoğlu, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, Seramik Eğitimi Bilim Dalı, Konya.

KÖSELER, Ali Temel (2010). *Fırın Heykeller ve Bir Fırın Heykel Uygulaması*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Prof. Dr. Sevim Çizer, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, İzmir.

KUZU, Fahrettin (2012). *Türkiye'de kamusal alan estetiği ve heykel*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Dr. Meriç Hızal, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.

KÜÇÜKKILIÇ, Esra (2008). *K*ent Mobilyası Olarak Aydınlatma Elemanları – Boğaziçi'nden Örnek İncelemeler, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Müjgan Şerefhanoğlu Sözen, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Yapı Fiziği Programı, İstanbul.

OCAK, Seçil Gül (2009). *Batı Anadolu Roma Dönemi Örnekleriyle Su Kemerleri Künkleri ve Sarnıçları Üzerine Bir Araştırma ve Uygulama Çalışması*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Dr. Lale Andiç, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik Ana Sanat Dalı, İzmir.

OKUMUŞ, Halide (2013). *Geçmişte ve Günümüzde Seramiğin Kullanım Alanları*, 7. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu, Eskişehir.

ŞİŞMAN, E.E. – GÜLTÜRK, P. (2016). *Kent Mobilyalarının Kent Estetiğine Katkısı*, IMUCO 2016, Antalya.

ULUDAĞ, Kemal (1994). *Seramik Sanatında Çeşme ve Su Oyunları*, Sanatta Yeterlik Tezi, dan. Y.Doç.Dr. Saadettin Aygün, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

UYUMAZ, Dilan (2021). Türk Seramiğinin Sanat Nesnesine Dönüşümünde Füreya Koral'ın Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof.Dr. Teymur Rzayev. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Plastik Sanatlar ve Resim Anabilim Dalı, İstanbul.

WAN, Pak-hong (2007). *Street furniture design principles and implementations : case studies of street furniture design in densely populated old urban areas*, Yüksek Lisans Tezi, dan. Prof. Kin-wai Michael Siu, Hong Kong Polytechnic University School of Design, Dissertations Outdoor furniture, Furniture design, Hong Kong.

İnternet Kaynaklar

ATAÇ, Ahmet (2023). https://pismistoprak.tepebasi.bel.tr/sempozyum.asp [10 Haziran 2024].

BONHAM, Jeremy (2017). Are Shopping Malls Private or Public Space?: The Effects of Hanging Out at the Mall. Revue YOUR Review (York Online Undergraduate Research), 2, 108. https://yourreview.journals.yorku.ca/index.php/yourreview/article/view/40365 [10 Haziran 2024].

GASPARIAN, Maria (2016).Ceramic City Bench. https://www.mariagasparian.co.uk/public-art/ceramic-city-bench [10 Haziran 2024].

COLBURN, Bolton *(2023).* Marlo Bartel, Artisit Profile. https://marlo-nbspbartels.weebly.com/ [10 Haziran 2024].

CORDAN, Ö. - ERGİN, G. - KÜÇÜKTAŞDEMİR, G.Ö. (2021). Kentsel İç Mekan. *TOKİHaber,* 140, 39-50. https://www.tokihaber.com.tr/sayi-140-2-2/ [10 Haziran 2024].

ÇETİN, Merve (2021). İşlevlerine göre kent mobilyası tasarımları. *MARKUT Endüstriyel Tasarım Dergisi,*13. https://markut.net/sayi-13/kent-mobilyalari-tasarimi/ [10 Haziran 2024].

DEAN, Stephanie (2021). The New Ceramics: 7 Boundary-Pushing Examples of Ceramic Furniture. https://adorno.design/editorial/the-new-ceramics-7-boundary-pushing-examples-of ceramic-furniture/ [10 Haziran 2024].

FRANCO, José Tomás (2017). Industrialized Ceramic Elements That Create a Variety of Urban Furnishings. https://www.archdaily.com/870559/industrialized-ceramic-elements that-create-a-variety-of-urban-furnishings [10 Haziran 2024].

GÜNGÖR, Memduha Candan (2023). 1961'den 2023'e Mehmet Tüzüm Kızılcan. https://www.seramikturkiye.org/post/1961-den-2023-e-mehmet-t%C3%BCz%C3%BCm-kizilcan [10 Haziran 2024].

ACTİVE PARK ADMİN (2023). Kent mobilyaları nedir? Kent mobilyası tasarımları nasıl olmalıdır? Şehir mobilyaları özellikleri nelerdir? Kent mobilyaları örnekleri. Sokak mobilyası ve kentsel mobilya çeşitleri. https://www.kentparkbahce.com/blog/kent-mobilyalari-ozellikleri [10 Haziran 2024].

ÖZGÜVEN, Uluç (2013). Yaşamdan Kareler, Enistem Attila Galatalı. http://ozguven.info/enistem-attila-galatali/ [10 Haziran 2024].

SOO-JONG, Ree (2021). Korean Ceramic, Lee Hun Chung. https://messumswiltshire.com/exhibitions/private-viewing-room-lee-hun-chung/ [10 Haziran 2024].

CERAMICS MONTHLY (2019). Studio Visit: Alexis Gregg and Tanner Coleman. https://ceramicartsnetwork.org/ceramics-monthly/ceramics-monthly-article/Studio-Visit-Alexis-Gregg-and-Tanner-Coleman-Macon-Georgia# [10 Haziran 2024].

TOK, Serkan (2024). Jun Kaneko'nun Seramik "Heads" Adlı Eserinin Yorumlanması, *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 12, 33, 33-49.

TONNELAT, Stephanie (2010). The Sociology of Urban Public Spaces. *Territorial Evolution and Planning Solution: Experiences from China and France* (eds. Hongyang WANG, Michel SAVY, Guofang ZHAI), Atlantis Press, Paris. https://www.academia.edu/313641/The_Sociology_of_%20Urban_Public_Spaces,%202010. [10 Haziran 2024].

TOURİNHO, Helena (2023). The History of the Roman Baths. https://www.archdaily.com/1002668/the-history-of-the-roman-baths [10 Haziran 2024].

YEREBAKAN, Osman Can (2023). 10 Questions With… Serhii Makhno. https://interiordesign.net/designwire/10-questions-with-serhii-makhno/ [10 Haziran 2024].

ÖZGEÇMİŞ

2008 – Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi, Görsel Sanatlar Bölümü

2010 – Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi, Rahmi Pehlivanlı röprodüksiyon resim yarışması 1.lik ödülü.

2011 – Kırıkkale Güzel Sanatlar Lisesi, Rahmi Pehlivanlı resim yarışması 1.lik ödülü.

2011 – Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İçmimarlık Lisans Programı

2012- 3.Uluslararası İçmimarlık Öğrencileri Buluşması- Anadolu Üniversitesi

2013- 4.Uluslararası İçmimarlık Öğrencileri Buluşması- Isık Üniversitesi

2014- 5.Uluslararası İçmimarlık Öğrencileri Buluşması- Hacettepe Üniversitesi

- Animate Patterning Çalıştay – Anadolu Üniversitesi

2015- 6.Uluslararası İçmimarlık Öğrencileri Buluşması- Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

- Yaratıcılık ve Renk Çalıstayı - Anadolu Üniversitesi

- Studiopunto, İçmimarlık Stajı

2016- Temel Tasarım Çalıstayı - Anadolu Üniversitesi

- Studiopunto, İçmimar

2017 – Studyo Nar, İçmimar

- Hamm Design, İçmimar

2018 – Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Seramik ve Cam Tasarımı Anasanat Dalın Yüksek lisans Programı

2018 – Mehmet Tüzüm KIZILCAN Seramik Atölyesi, Seramik asistan

2019- 6. Mehmet Nuri Göçen Seramik Çalıştayı, Kuşadası

2020- 7. Mehmet Nuri Göçen Seramik Çalıştayı, Kuşadası

- 7G Mehmet Nuri Göçen Seramik Çalıştayı, Kuşadası

2021- 8. Mehmet Nuri Göçen Seramik Çalıştayı, Kuşadası

2022- 9. Mehmet Nuri Göçen Seramik Çalıştayı, Kuşadası

2023- Mimari alanda kişisel işlerine devam etti.

2024- Mimari ve seramik alanlarında kişisel işlerini sürdürmektedir.